

SKUPINOVÁ MÓDNÍ FOTOGRAFIE

Eliška Kyselková

Bakalářská práce 2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ústav reklamní fotografie a grafiky
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Eliška KYSELKOVÁ**
Osobní číslo: **K09111**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimedia a design – Reklamní fotografie**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **1. Teoretická část:**
Skupinová módní fotografie

2. Praktická část:
a) katalog výrobků nebo služeb:
Módní katalog
b) volný výstavní soubor:
Teorie exempláře

Zásady pro vypracování:

1. Teoretická část:

rozsah práce: minimálně 25 stran textu + předepsané přílohy.

Součástí obhajoby práce i hodnocení je přednáška na téma teoretické části bakalářské práce v rozsahu max. 15 min. včetně obrazové prezentace. Přednáška není reprodukování obsahu práce.

2. Praktická část:

a) katalog výrobků nebo služeb: odevzdává se vázaná publikace – katalog, obsahující celkem 12 – 15 fotografií – formát 24x30 jako maketa s grafickou úpravou + soubor 7 – 10 zdrojových fotografií ve formátu 30x40cm (nebo odvozený formát) adjustovaných ve formě výstavních zvětšenin a instalovaných. Publikace bude obsahovat krátký informativní text.

b) volný výstavní soubor: ucelený, koncipovaný soubor fotografií (explikace + písemná obhajoba), min. 10 ks fotografií v archivní kvalitě, výstavní formát (min. 50x60 cm), libovolná technika, adjustováno + artist's statement cca 400 – 500 slov.

Současně budou všechny části praktické i teoretické práce odevzdány v digitální podobě na 2ks CD – teoretická v .pdf formátu a dále všechny fotografické práce v uvedených technických parametrech, včetně artist's statementu obou částí bakalářské práce (vždy cca 400 – 500 slov).

Dále na samostatném nosiči CD-ROM odevzdejte v minimálním počtu 10 kusů obrazovou dokumentaci praktické části závěrečné práce pro využití v publikacích FMK. Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách. V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do Portálu UTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i v angličtině, rok obhajoby, osobní mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Rozsah bakalářské práce: viz Zásady pro vypracování

Rozsah příloh: viz Zásady pro vypracování

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/umělecké dílo

Seznam odborné literatury:

doporučené zdroje:

veškerá dostupná odborná literatura a webové stránky vztahující se k tématu po konzultaci s vedoucím práce.

Vedoucí teoretické části:

PhDr. Dana Lapšanská

Ústav designu oděvu a obuvi

Vedoucí praktické části:

doc. MgA. Jan Jindra

Ústav reklamní fotografie a grafiky

Datum zadání bakalářské práce:

1. října 2012

Termín odevzdání bakalářské práce:

17. května 2013

Ve Zlíně dne 1. prosince 2012

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.

děkanka

doc. MgA. Jaroslav Prokop

ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- беру на ве́домі, же бакала́рская/дипломовá práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně14. 12. 2012.....

Eliška Kyselková

.....
Jméno, příjmení, podpis

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídnou k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracovala samostatně a použitou literaturu a zdroje jsem citovala.

- že odevzdaná verze teoretické bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné

Dne 17.5.2013

Eliška Kyselková

They're coming!, Vogue, 1981. Richard Avedon

Poděkování

Děkuji PhDr. Daně Lapšanské za podnětné rady, vedení mé práce a nadšení pro módní fotografii. Dále pak Mgr. Anně Maximové za užitečné připomínky a čas věnovaný konzultacím, které mě přivedly k dalším autorům pro mou práci.

V neposlední řadě mé rodině za velkou podporu.

ABSTRAKT

Tato práce poukazuje na vznik skupinové fotografie, pojednává o různých přístupech k zobrazování skupin v módním průmyslu a prezentuje tvorbu nejvýraznějších autorů od počátků fotografie po současnost.

Klíčová slova: Módní fotografie, móda, skupinová fotografie, historie, Vogue

ABSTRACT

This thesis is focused on the creation of the group photography, it discusses different approaches to portraying collectives in the fashion industry and presents the work of the most prominent authors from the early days of photography to the present.

Keywords: fashion photography, fashion, group photography, history, Vogue

OBSAH

OBSAH	10
ÚVOD	12
I.	13
POHLED DO HISTORIE SKUPINOVÉ FOTOGRAFIE	13
1 PRVNÍ SKUPINOVÉ FOTOGRAFIE	14
2 SLAVNÉ SKUPINOVÉ FOTOGRAFIE	18
2.1 HENRY PEACH ROBINSON - ODCHÁZENÍ, 1858.....	18
2.2 JULIA MARGARET-CAMERON - MARY HILLIEROVÁ, ELIZABETH A KATE KUHNHOVY, 1864.....	19
2.3 LEWIS WICKES HINE - MLADÍ HORNÍCI, PENSYLVÁNIE 1911	20
2.4 AUGUST SANDER - MLADÍ SEDLÁCI, 1914	22
2.5 DOROTHEA LANGE - MIGRANT MOTHER, 1936	23
2.6 BARBARA KLEMM - LEONID BREŽNĚV, WILLY BRANDT, BONN, 1973.....	24
II.	26
POČÁTEK MÓDNÍHO PRŮMYSLU.....	26
3 ZROZENÍ HAUTE COUTURE.....	27
4 MEZIVÁLEČNÁ SKUPINOVÁ MÓDNÍ FOTOGRAFIE	29
4.1 MARTIN MUNKÁCSI.....	29
4.2 CECIL BEATON.....	31
4.3 EDWARD STEICHEN.....	33
4.4 GEORGE HOYNINGEN-HUENE.....	34
4.5 HORST P.HORST.....	36
III.	38
SKUPINOVÁ MÓDNÍ FOTOGRAFIE PO ROCE 1945.....	38
5 DEMOKRATIZACE.....	39
6 POVÁLEČNÍ MÓDNÍ FOTOGRAFOVÉ.....	40
6.1 SVĚT	40
6.1.1 Irving Penn	40
6.1.2 Richard Avedon.....	41
6.1.3 David Bailey.....	44

6.1.4	<i>Helmut Newton</i>	45
6.2	TUŽEMSKÁ SCÉNA.....	47
6.2.1	<i>Fred Kramer</i>	47
IV.		49
	SOUČASNÉ POJETÍ MÓDNÍ SKUPINOVÉ FOTOGRAFIE	49
7	ROZMACH MÓDNÍCH MAGAZÍNŮ	50
8	IKONY MÓDNÍ FOTOGRAFIE SOUČASNOSTI	51
8.1	SVĚTOVÉ.....	51
8.1.1	<i>Peter Lindbergh</i>	51
8.1.2	<i>Mario Testino</i>	54
8.1.3	<i>Nick Knight</i>	55
8.1.4	<i>Annie Leibovitz</i>	56
8.2	ČESKÁ A SLOVENSKÁ SCÉNA.....	58
8.2.1	<i>René a Radka</i>	59
8.2.2	<i>Michal Pudelka</i>	60
9	REKLAMNÍ KAMPANĚ MÓDNÍCH DOMŮ	63
9.1	DOLCE & GABBANA - DOMENICO DOLCE	63
9.2	GUCCI - MERT ALAS A MARCUS PIGGOTT.....	64
9.3	KENZO - JEAN-PAUL GAUDE	67
9.4	LOUIS VUITTON - STEVEN MEISEL	68
9.5	TOMMY HILFIGER - CRAIG MCDEAN	70
9.6	BENETTON - OLIVIERO TOSCANI	72
	ZÁVĚR.....	75
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	76
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	78

ÚVOD

Tato práce si klade za úkol zmapovat historii skupinové módní fotografie napříč různými obdobími, přístupy práce a styly. Výběr autorů a fotografií je ovlivněn historickou hodnotou, jejich přínosem pro módní fotografii a svým vlastním estetickým cítěním.

Módní fotografie, a móda vůbec, je obrazem soudobé společnosti, společenských priorit a ikon. V průběhu doby je transformována na základě politických, sociálních a kulturních změn, a proto přináší svědectví doby svým jedinečným a originálním způsobem a zobrazením, na které bych chtěla poukázat. Spojuje také prvky krásy a inspirace, a je určitou představou ideálu bezstarostného života.

Ve své práci se zaměřuji na skupinovou módní fotografii, která je specifickou odnoží módní fotografie. Vždy mě fascinovala interakce mezi modelkami na snímku a vzájemný vztah mezi postavami na fotografii. Chtěla jsem se podívat na různý přístup fotografů k tomuto typu zobrazení a na odlišné pohledy autorů. Do mého pojednání jsem proto vybrala fotografie z různých časových období s odlišným stylem.

V první kapitole poukazuji na počátky samotné skupinové fotografie. Vysvětluji různé principy a využití těchto fotografií. V druhé části této kapitoly prezentuji slavné skupinové fotografie, které zásadně ovlivnily historii fotografie. V dalších kapitolách se zabývám módní fotografií a skupinovým zobrazením. V druhé kapitole se soustřeďuji na meziválečné období, zrození pojmu Haute Couture a módní fotografy, kteří v tomto období tvořili skupinové fotografie. V třetí části se zaměřuji na vymezení skupinové módní fotografie po roce 1945, kde nastíním politickou situaci v poválečném období a novátorské přístupy autorů. V poslední kapitole se budu věnovat moderní době, tedy období od zhruba 80.let do současnosti.

I. POHLED DO HISTORIE SKUPINOVÉ FOTOGRAFIE

1 PRVNÍ SKUPINOVÉ FOTOGRAFIE

Skupinová fotografie se začala praktikovat již na počátku vzniku samotné fotografie, která se rozšířila po ohlášení vzniku daguerrotypie v roce 1839. U této techniky byl zhotoven vždy jeden unikát na postříbřené měděné desce. Představil ji Francouz Louis Mandé Daguerre. Prakticky ve stejnou dobu se objevila talbotypie neboli kalotypie vynalezená Angličanem Williamem Henri Talbotem, která na rozdíl od daguerrotypie dovoľovala vytváření více pozitivů. Ta byla později nahrazena mokrým neboli kolódiovým procesem. Tak se v Evropě a později Americe začala fotografie rozšiřovat a začaly vznikat první fotografické ateliéry.¹

[1] *Mr. Georges James Webb, Mrs. Webb, Mary Isabella Webb, Caroline Elizabeth Webb, kolem 1845. Anonym*

Nejprve byly skupiny inscenovány velice stroze a plánovaně kvůli dlouhému expozičnímu času fotografování. Mnohé daguerrotypie a talbotypie se dochovaly do současnosti, a můžeme z nich mnohé vyčíst. Často jsou na nich

ve skupině zachyceni členové rodiny nebo představitelé nějakého

spolku nebo organizace. Daguerrotypie *Mr. Georges James Webb, Mrs. Webb, Mary Isabella Webb, Caroline Elizabeth Webb* [1], která byla vytvořena okolo roku 1845, je typická strohostí, která ukazuje chladné tváře vyobrazených. Ačkoli se jedná o

¹ JOHNSON, William S, Mark RICE a Carla WILLIAMS. *Dějiny fotografie: od roku 1839 do současnosti*. Editor Therese Mulligan, David Wooters. V Praze: Slovart, 2010, 766 s. George Eastman House collection. ISBN 978-80-7391-426-4., str.36-40

rodinnou fotografii, její členové jsou bez emocí a vztahů. Tato fotografie dokazuje dlouhý čas fotografování, kdy musely postavy vydržet v jedné pozici několik minut, a proto mají nevýrazná gesta a mimiku.²

[2] Rodina Moudrých, kolem 1914. Anonym, z rodinného archivu

Fotografování bylo v 19. století a 1. čtvrtině 20. století velikou událostí, proto si můžeme na fotografiích povšimnout také upravenosti a stylizace postav. Rodiny a modelové si oblékali na snímky nejlepší šaty a oblečení, protože to byla často jediná fotografie, kterou poté měli. Jako ukázkou uvádím fotografii mých praprarodičů Moudrých s dětmi, která vznikla okolo roku 1914 [2]. Úplně vpravo je můj dědeček Josef Moudrý, který se narodil roku 1904. Je vidět, jak jsou upravení a na-

² JOHNSON, William S, Mark RICE a Carla WILLIAMS. *Dějiny fotografie: od roku 1839 do současnosti*. Editor Therese Mulligan, David Wooters. V Praze: Slovart, 2010, 766 s. George Eastman House collection. ISBN 978-80-7391-426-4., str.69

strojení, jen boty mají ošoupané, protože ty se tehdy často dědily a bylo jich nedostatek.

Známé jsou také skupinové rodinné portréty post mortem, které se praktiko-

[3] Rodinný portrét post mortem. Rok neuveden. Anonym.

valy především na konci 19. století. Jednalo se posmrtné fotografie. Mrtví, často děti, byli na fotografiích zobrazováni společně s pozůstalou rodinou. Byla to většinou jediná vzpomínka a fotografie, kterou pozůstalí měli. Zajímavé bylo, že mrtví byli často stylizováni, aby vypadali jako živí. Měli například otevřené oči, inscenovaná gesta rukou nebo stáli za pomoci speciálních držáků. Na fotografii vlevo je vidět [3], jak jsou matka i otec mírně rozmazaní, protože se poohnuli při delším čase expozice, mrtvá dcera je ale ostrá.

Jako další příklad skupinové fotografie můžeme uvést školní fotografie. Po roce 1880 se začaly objevovat první snímky skupin složených ze žáků třídy. Pořizovali je speciálně vybavení fotografové a muselo se fotografovat v exteriéru kvůli světelnosti. Později se přešlo na fotografování uvnitř tříd a učeben. Často byl poté na fotografii nebo na paspartě označen rok pořízení, název školy a případně i věta Vzpomínka na školní léta. Je zajímavé sledovat tyto fotografie v průběhu doby, protože ukazují vývoj dětské módy. Jako ukázkou školní fotografie uvádím snímek mého dědečka přibližně z roku 1912 [4].³

Také političtí hodnostáři a vojáci se fotografovali ve skupinách. Často snímky připomínají školní fotografie s dospělými. Jako ukázkou opět vybírám snímek z rodinného archivu z roku 1925 [5]. Jedná se o snímek z kasáren, kde děda pracoval

³ Školní fotografie. *Wikipedie: Otevřená encyklopedie* [online]. 2013 [cit. 2013-05-15]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0koln%C3%AD_fotografie

jako kuchař. Zajímavý je nápis „*Bud' dlouho zdráv a vyhýbej se práci!*“, který je na tabuli na fotografii. Tyto nápisy se do fotografií často přidávaly.

[4] Školní fotografie, okolo roku 1912. Anonym, z rodinného archivu

[5] Vojenská fotografie, rok 1925. Anonym, z rodinného archivu

Později se díky technickému vylepšení a používání kompaktnějších fotoaparátů přešlo k rozpohybovanější skupinové fotografii a k focení spontánních momentek.

2 SLAVNÉ SKUPINOVÉ FOTOGRAFIE

V této kapitole představím nejslavnější skupinové fotografie, které reprezentují různé přístupy k fotografii skupin, a zároveň jsou jistým způsobem fotografiemi módními, protože móda vždy byla na těchto fotografiích nevědomky zaznamenávána.

2.1 Henry Peach Robinson - Odcházení, 1858

Henri Peach Robinson byl fotografem a teoretikem. Snažil se fotografii propagovat jako ceněné umění a vynést ji na stejnou úroveň toho výtvarného. Byl jedním z prvních piktorialistů a vytvořil na toto téma mnoho pojednání. Sám napsal roku 1869, že fotografové by měli pokládat za „naléhavou povinnost vyhýbat se všemu nízkému, jalovému a ošklivému a snažit se svůj motiv pozdvihnout, vyhýbat se neohrabaným formám a korigovat nevzhledné”.⁴ Chtěl tím poukázat na to, aby se

fotograf snažil
přírodu a okolí

[6] *Fading Away* (Odcházení), 1858. Henry Peach Robinson

zkrášlovat a zdokonalovat tak, aby vytvořil něco jedinečného a nevídaného. Chtěl, aby se fotografie vyrovnala malbě. Proslavil se především svými kopiemi složenými z mnoha negativů. Mezi jeho nejznámější dílo patří *Fading Away* (Odcházení) z

⁴ JOHNSON, William S, Mark RICE a Carla WILLIAMS. *Dějiny fotografie: od roku 1839 do současnosti*. Editor Therese Mulligan, David Wooters. V Praze: Slovart, 2010, 766 s. George Eastman House collection. ISBN 978-80-7391-426-4., str.357

roku 1858 [6]. Jedná se o fotografii složenou z 5 negativů a zobrazuje motiv umírající dívky s rodinou vedle ní. Tato fotografie se zapsala do historie jako jedna z prvních složenin a je působivá díky své kompozici.⁵

2.2 Julia Margaret-Cameron - Mary Hillierová, Elizabeth a Kate Kuhnovy, 1864

Jednou z nejznámějších fotografek je bezesporu Julia Margaret-Cameron. Tato Angličanka žijící v 19. století se proslavila inscenovanými romantickými portréty.

[7] - Mary Hillierová, Elizabeth a Kate Kuhnovy, 1864.
Julia Margaret Cameron

Jejími modely byly často děti nebo blízcí z okolí. Tyto portréty odkazovaly k sakrálním, renesančním a prerafaelitským motivům. Často fotografovala i záběry odkazující na literární postavy a scény. Jednou z její nejznámější skupinové fotografie je motiv Madony s dětmi, kde vyfotografovala svou služebnou Mary Hillierovou s dcerami ostrovního lesníka Elizabeth a Kate Kuhnovými [7].

mi [7]. Na negativ fotogra-

⁵ JOHNSON, William S, Mark RICE a Carla WILLIAMS. *Dějiny fotografie: od roku 1839 do současnosti*. Editor Therese Mulligan, David Wooters. V Praze: Slovart, 2010, 766 s. George Eastman House collection. ISBN 978-80-7391-426-4., str.357-360

fie později domalovala svatozář, aby ještě podtrhla odkaz na biblické vyobrazení Madony.⁶

Tento snímek z piktorialistického období, kdy se fotografové chtěli vyrovnat malířskému umění, je jedinečnou uměleckou fotografií. Neostrost a tonalita jsou jedním z elementů, které mě na fotografii přitahují. Vlasy dětí zastrčené do hávu matky jsou zajímavým detailem kompozice. Sbíhají se do středu obrazu, kde je samotná Maria. Atmosféru a jisté napětí podporuje i pohled Madony do objektivu.

2.3 Lewis Wickes Hine – Mladí horníci, Pensylvánie 1911

Lewis Wickes Hine byl učitelem a sociologem na Ethical Culture School v New Yorku. V rámci získání názorné pomůcky k vyučování fotografoval imigranty a uvědomil si, že by chtěl být dokumentárním fotografem. Proto školu opustil a začal se věnovat fotografování na plný úvazek. Fotografie imigrantů z přístavu Ellis Island, kteří tam připlouvali a které fotografoval, získali veliké uznání. Od roku 1906 byl přijat v magazínu *Charities and the Commons* a stává se pracovníkem a fotografem pro National Child Labor Committee (Národní výbor pro dětskou práci). Z této doby vznikají jeho zásadní fotografie, které pomohli změnit a zpřísnit zákony o dětské práci. Hine fotografuje pracovní podmínky dětí. Není to ale vůbec jednoduché, protože zaměstnavatelé před ním nejmladší děti schovávají a nechtějí ho nechat vstoupit do dílen. Po třinácti letech, kdy objíždí nejrůznější továrny, plantáže i domácnosti, ale jeho soubor obsahuje stovky působivých snímků vykořisťování dětské práce a těžkých podmínek dětí. Snímky pak poskytuje pro výstavy, publikace a přednášky, a tím se dostávají k stále širšímu publiku. Jak sám říká: „Chtěl jsem

⁶ JOHNSON, William S, Mark RICE a Carla WILLIAMS. *Dějiny fotografie: od roku 1839 do současnosti*. Editor Therese Mulligan, David Wooters. V Praze: Slovart, 2010, 766 s. George Eastman House collection. ISBN 978-80-7391-426-4., str.364-371

ukazovat věci, které bylo nutno napravit.“⁷ A to se mu povedlo, díky jeho fotografiím se po zpřísnění zákonů život dětí podstatně zlepšil. Hine dokázal do fotografií vložit svůj názor a poselství, a tak vyvolaly reakce soucitu a změnily veřejné mínění.⁸

[8] - *Malí horníci, Pensylvánie, 1911.* Lewis Wickes Hine

Jako příklad jeho práce uvádím fotografii *Mladí horníci, Pensylvánie 1911*. Přímé pohledy vyobrazených dětí jsou častou silou Hinových fotografií. Zde působí i velké množství dětí a jejich strhané smutné tváře.

⁷ MRÁZKOVÁ, Daniela. *Příběh fotografie: vyprávění o historii světové fotografie prostřednictvím životních a tvůrčích osudů významných osobností a mezních vývojových okamžiků*. 2. uprav. vyd. Praha: Mladá fronta, 1986, 269 s. ISBN 3-7701-1293-8, str.68

⁸ MRÁZKOVÁ, Daniela. *Příběh fotografie: vyprávění o historii světové fotografie prostřednictvím životních a tvůrčích osudů významných osobností a mezních vývojových okamžiků*. 2. uprav. vyd. Praha: Mladá fronta, 1986, 269 s. ISBN 3-7701-1293-8, str.68-69

JOHNSON, William S, Mark RICE a Carla WILLIAMS. *Dějiny fotografie: od roku 1839 do současnosti*. Editor Therese Mulligan, David Wooters. V Praze: Slovart, 2010, 766 s. George Eastman House collection. ISBN 978-80-7391-426-4., str.574-587

2.4 August Sander – Mladí sedláci, 1914

August Sander fotografoval a mapoval od roku 1910 obyvatelstvo Německa v různých společenských vrstvách a zaměstnáních. Jak sám Sander napsal: „Nic mi nepřišlo příhodnější než pomocí fotografie promítnout naprosto pravdivý obraz naší doby. [...] Nechte mě, ať zcela upřímně ukážu pravdu o naší době a jejích lidech.“⁹ Z celé série fotografií vznikl soubor *Lidé 20.století* a publikace *Tvář doby* (Antlitz der Zeit), která byla bohužel z části roku 1936 zničena a zakázána.

[9] *Jungbauern, Westwald* (Mladí sedláci z Westwaldu), 1913. August Sander

Ukazovala totiž různorodost, která se nehodila do ideologie fašismu. Mnohé fotografie se ale chovaly a jsou jedinečné pro svou informativní a uměleckou hodnotu. Snímek *Mladí sedláci* (*Jungbauern*) z roku 1914 je jedním z nejvíce publikovaných a citovaných [9]. Sám název nás uvádí do kontextu fotografie a vyvolává otázky nad oděvem zobrazených. Kam asi jdou *sedláci* tak nastrojení?¹⁰

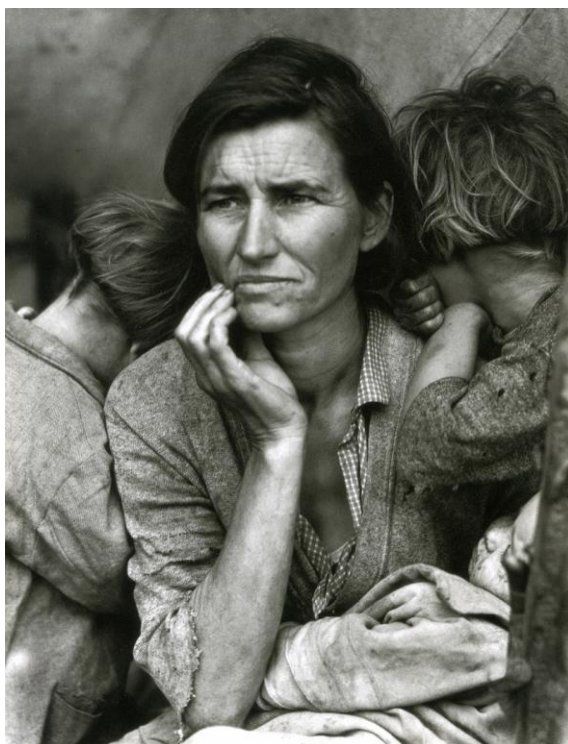
U tohoto snímku mě fascinuje určitý rytmus, kdy se opakuje motiv klobouku, hůlky i obleku s košilí. Upřený pohled všech zobrazených umocňuje působivost a pózy dodávají snímku zajímavou dynamiku. I proto ji řadím mezi jednu z nejznámějších skupinových fotografií.

⁹ JOHNSON, William S, Mark RICE a Carla WILLIAMS. *Dějiny fotografie: od roku 1839 do současnosti*. Editor Therese Mulligan, David Wooters. V Praze: Slovart, 2010, 766 s. George Eastman House collection. ISBN 978-80-7391-426-4., str.510-513

¹⁰ KOETZLE, Michael. *50 slavných fotografií: historie skrytá za obrazy*. Köln: Taschen, 2012, 304 s. ISBN 978-3-8365-3671-4., str.110-114

2.5 Dorothea Lange - Migrant Mother, 1936

Ikonicke skupinovou fotografii vytvořila i Dorothea Lange. Stvořila další Madonu ve fotografii (podobně jako Julia Margaret-Cameron), tím že vyfotografovala roku 1936 snímek *Migrant Mother* (Stěhovavá matka) [10]. Jedná se o jednu z nejvůsobivějších fotografií z dokumentárního prostředí. Dorothea Lange pracovala v rámci FSA - Farm Security Administration, která mapovala americkou hospodářskou krizi v 30. letech 20. století. Pečlivě zaznamenávala situaci a dění v těchto těžkých časech a k fotografiím přidávala i přesné popisky. O této ženě tak víme, že se jmenovala Florence Thompson a kromě dvou dětí na snímku má dalších pět. Zachycena na fotografii byla v táboře pro sběrače hrachu v Nipomo v Kalifornii, kde se přechodně ubytovala se svými dětmi a kde spolu s ní žilo přes 2500 lidí.¹¹

[10] *Migrant Mother*, Nipomo, California (Přistěhovalecká matka, Nipomo, Kalifornie), 1936. Dorothea Lange

¹¹ KOETZLE, Michael. *50 slavných fotografií: historie skrytá za obrazy*. Köln: Taschen, 2012, 304 s. ISBN 978-3-8365-3671-4., str.144-145

Fotografie je působivá pohledem matky a kompozicí s odkazem na zmíněné zobrazení Madony. Gesto ruky a odvrácený pohled dětí schovávajících se za matku je jedinečným snímkem reprezentující celou hospodářskou krizi v USA.

2.6 Barbara Klemm - Leonid Brežněv, Willy Brandt, Bonn, 1973

Snímek sovětského stranického předsedy Leonida Brežněva a německého spolkového kancléře Willyho Brandta se stal jedním ze zásadních svým historickým kontextem [11]. Zobrazuje jejich setkání z 19. května 1973 v Bonnu. V tomto poválečném období bylo stále mezi Východem a Západem politické napětí a toto setkání mělo pomoci vyřešit otázku míru. Na snímku vidíme zleva doprava Leonida Brežněva, Willyho Brandta a ještě spolkového ministra zahraničí Waltera Sheela. Ti, jako hlavní protagonisté jednání, jsou obklopeni skupinou pěti tlumočníků a v záběru se ještě objevuje fotograf.¹²

[11] Leonid Brežněv a Willy Brandt, Bonn, 1973. Barbara Klemm

¹² KOETZLE, Michael. *50 slavných fotografií: historie skrytá za obrazy*. Köln: Taschen, 2012, 304 s. ISBN 978-3-8365-3671-4., str.240

Fotografie obsahuje veliké napětí. Pohledy se soustřeďují převážně na střed obrazu, kde sedí Brandt, ale ten sám sleduje Leonida Brežněva. Gesto Brandta naznačuje úvahu a zamýšlení se nad problémem. Celou atmosféru ale dotvářejí tlumočníci, kteří jsou semknuti do půlkruhového útvaru kolem něj. Vytvářejí dojem určitých pozorovatelů, posluchačů nebo dokonce našeptávačů. Kompozici dotváří fotograf, který celou situaci dokumentuje a dodává společenství na fotografii důležitost.

II. POČÁTEK MÓDNÍHO PRŮMYSLU

3 ZROZENÍ HAUTE COUTURE

Módní průmysl, jak jej známe dnes, se zrodil až na konci 19.století. Prvotní impulz ke vzniku je připisán Angličanovi *Charles Frederick Worthovi* (1825-1895). Jednalo se o obchodníka s látkami, který přišel z Anglie do Francie, a to přímo do nynějšího srdce módního světa - Paříže. Pro podporu prodeje si tam otevřel módní salon, což už byla na tehdejší poměry nevídaná událost. Dříve si ženy nechávaly šít šaty na míru u svých švadlen, takže neexistovaly přímo určité módní trendy a salony. Worth se brzy proslavil a šil róby, které ručně podepisoval, pro významné pařížské dámy. Jednou z nich byla dokonce manželka císaře Napoleona III. Eugenie. Jako první začal uvádět své kolekce každým rokem a vznikly první módní přehlídky, šaty byly poprvé oblečeny na živých modelkách a ne na figurínách.¹³

Brzy se Worthův styl prodeje rozšířil a návrháři začali jeho přehlídky s modelkami napodobovat. Tak vznikl pojem *haute couture*, neboli vysoká krejčovina. V roce 1868 byl založen cech návrhářů *Chambre Syndicate de la Haute Couture*, který udával kdo je coutierem. Mimo jiné to byl návrhář, který musel dvakrát za rok předvést svoji kolekci veřejnosti a tak vznikly jarní/letní a podzimní/zimní kolekce, jaké známe dnes.¹⁴ Po první světové válce se přehlídky staly neodmyslitelnou součástí módního průmyslu. Začaly se rozšiřovat i módní časopisy, kde byly postupně kresby rób a ilustrace nahrazeny fotografiemi. Tak vznikl pojem módní fotografie.¹⁵

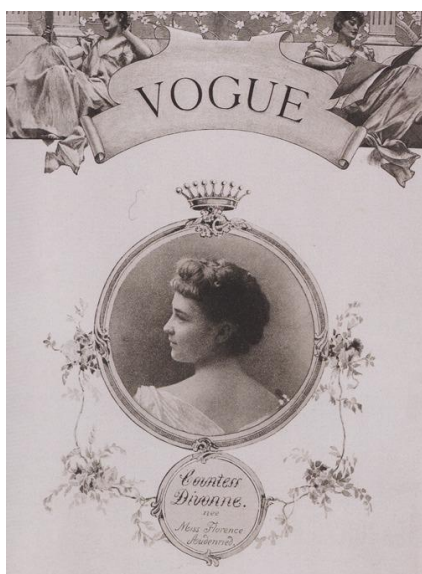
¹³ Magazín ESPRIT, 6.3.2013, číslo II. HLINOVSKÁ, Eva. článek: *Patnáct fascinujících ikon z dějin módy, Od korzetu po nylonky*, str.26

PALOMO-LOVINSKI, Noël. *Nejvlivnější světové módní návrháři: skryté souvislosti a trvalé odkazy ikon světového návrhářství*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 2011, 192 s. ISBN 978-80-204-2386-3., str.8

¹⁴ PALOMO-LOVINSKI, Noël. *Nejvlivnější světové módní návrháři: skryté souvislosti a trvalé odkazy ikon světového návrhářství*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 2011, 192 s. ISBN 978-80-204-2386-3., str.8

¹⁵ Magazín ESPRIT, 6.3.2013, číslo II. HLINOVSKÁ, Eva. článek: *Patnáct fascinujících ikon z dějin módy, Od korzetu po nylonky*, str.31

Nejznámějším magazínem se stal americký Vogue, který byl založen v roce 1892. První obálka s fotografií vyšla už rok poté, ale něžnou stylizací měla daleko k

[12] První fotografická obálka Vogue, 1893. Harry McVickar

stylu dnešních módních magazínů [12].¹⁶ Časopis publikoval novinky ze společenského světa, ale až mladý právník Condé Montrose Nast, který jej koupil v roce 1909, dal časopisu moderní originální podobu. Více se zaměřil na módu a přidal více barev a inzerátů. Brzy ho následovala britská a francouzská verze. Pro focení do Vogue byli vybíráni nejlepší fotografové, a proto díky němu můžeme dobře mapovat módní fotografii. Navíc se v něm publikovaly snímky spojující bohatství a krásu, takže o skupinové módní fotografie nebylo nouze.¹⁷

¹⁶ AL], Richard Harrison ... [et]. *The fashion book*. Repr. in paperback. London: Phaidon, 2001. ISBN 978-071-4841-182, str.341

¹⁷ Magazín ESPRIT, 6.3.2013, číslo II. HLINOVSKÁ, Eva. článek: *Patnáct fascinujících ikon z dějin módy, Od korzetu po nylonky*, str.34

4 MEZIVÁLEČNÁ SKUPINOVÁ MÓDNÍ FOTOGRAFIE

Pro meziválečnou módní fotografii je typická určitá strnulost, stylizace do efektní strojené pózy a luxusní lokace. V této kapitole představím fotografy, kteří dali do snímků svůj osobitý styl a přinesli nové přístupy. Ať už se jedná o Martina Munkásciho, který vyvedl modelky z vymělkovaných interiérů do běžných exteriérů, Cecil Beatona, který stylizoval modelky do vlastních zářivých modelů a kulis nebo Horst P. Horsta, který zachytil glamour a eleganci doby. Dále také uvedu George Hoyningen-Huena a Edwarda Steichena, kteří rovněž představili nové vize a nápady.

4.1 Martin Munkácsi

Fotograf, který je nezapomenutelný svým stylem, citem pro formální obsah a kompozici. Narodil se v Maďarsku roku 1896 a vedl velice zajímavý život, často ho i sám dělal zajímavější než byl a přikrášloval pravdu pro svou reklamu. Faktem je, že v 16 letech Munkácsi opustil svou rodinu, začal psát poezii a o dva roky později už byl redaktorem budapeštského deníku. V roce 1923 díky náhodě zachytil snímek hádky starého muže a důstojníka, který byl později zavražděn. Díky Munkásciho fotografii se dokázalo, že starý muž jednal v sebeobraně. Najednou získal nenadálou popularitu. Po dalších úspěších se přesunul do Berlína, kde publikoval pro mnoho periodik a novin. Po příchodu nacistů odešel do USA, kde začíná jeho historie módní fotografie. Šéfredaktorka Harper's Bazaar Carmela Snow jej oslovila pro spolupráci a tak Munkácsi nafotografoval svoji první módní kolekci. Modelky vyvedl na pláž Long Islandu a vytvořil tak nenadálou sérii pro dané období. Společenské šaty, do té doby převážně fotografované v ateliéru, působily ve spojení s pláží jako originální kontrast. Proslavil se také tím, že si vybíral nový typ modelek.

Umělé modelky profesionálky vyměnil za normální ženy, které vypadaly zdravě a půvabně [13,14].¹⁸

[13] *Lovely autumn: the last warm rays of sunshine*, circa 1929. Martin Munkácsi

[14] *Greta Garbo on vacation*, circa 1932. Martin Munkácsi

¹⁸ MRÁZKOVÁ, Daniela. *Příběh fotografie: vyprávění o historii světové fotografie prostřednictvím životních a tvůrčích osudů významných osobností a mezních vývojových okamžiků*. 2. uprav. vyd. Praha: Mladá fronta, 1986, 269 s. ISBN 3-7701-1293-8, str.102-103
Martin Munkácsi: Think While You Shoot!. *International Center of Photography* [online]. 2007 [cit. 2013-05-15]. Dostupné z: <http://www.icp.org/museum/exhibitions/martin-munkacsi-think-while-you-shoot>

4.2 Cecil Beaton

Jedním z nejvýznamnějších módních fotografů se stal Cecil Beaton (1904-1980). Již jako mladík se stal hvězdou a získal si nezaměnitelný styl. Nejprve fotografoval svou rodinu a postupně se mu záliba stávala koníčkem i prací zároveň. Sam o sobě tvrdil, že je „patetickým mladíkem, neobyčejně sebevědomým snobem bez zjevného talentu, zato však s obrovskou touhou vystoupit z anonymity a být někým”.¹⁹ To se mu nepochybně vyplatilo, protože brzy fotografoval britskou nejvyšší společenskou vrstvu, a jako už proslavený odjel roku 1929 do Spojených států. Bylo mu teprve 25 let. Fotografoval pro časopisy

[15] *Portraits in Passing* ('Paní Sachaverell Sitwell nosí tyto chic černé šaty při křtu svého miminka.'), 1927. Cecil Beaton

jako Harper's and Queen, Vanity Fair nebo Vogue.²⁰

Je zajímavé, že do časopisu

Vogue, díky kterému se stal

slavným, se poprvé dostal napevno svým umem karikatur a kresby. Jeho skici známých postav s názvem *Portraits in Passing* měly po otištění v roce 1927 obrovský úspěch [15,16]. Poté své kresby začal doplňovat o krátké články o životním stylu a módě a získal hodně vlivných a známých přátel. Se svým malým fotoaparátem Kodak je začal fotografovat a při své cestě do Ameriky již získal smlouvu od

[16] *Portraits in Passing* ('Slečna Jennie Dolly, spatřená v Le Touquet, ověšená nejúžasnější sadou diamantů, smaragdů a tyrkysů.'), 1928. Cecil Beaton

¹⁹ MRÁZKOVÁ, Daniela. *Příběh fotografie: vyprávění o historii světové fotografie prostřednictvím životních a tvůrčích osudů významných osobností a mezních vývojových okamžiků*. 2. uprav. vyd. Praha: Mladá fronta, 1986, 269 s. ISBN 3-7701-1293-8., str.202

²⁰ MRÁZKOVÁ, Daniela. *Příběh fotografie: vyprávění o historii světové fotografie prostřednictvím životních a tvůrčích osudů významných osobností a mezních vývojových okamžiků*. 2. uprav. vyd. Praha: Mladá fronta, 1986, 269 s. ISBN 3-7701-1293-8., str.202-203

BAATZ, Willfried. *Fotografie*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2004, 192 s. Malá encyklopedie (Computer Press). ISBN 80-251-0210-6., str.118-119

vydavatele Condé Nasta jako fotograf.²¹

Při módním focení využíval třpytivé a lesklé materiály a kulisy, které vytvářely dojem výjimečnosti, luxusu a bohatství. Sám inscenoval a aranžoval své modely. Přinesl tak do módní fotografie nový přístup. Před jeho objektivem mu stála Greta Garbo nebo královna Alžběta II., která mu pózovala několik hodin. Z jeho módních skupinových portrétů uveďme fotografii *Tři dívky a balónky*, která ukazuje Beatonův styl a smysl pro tvorbu kulis [17].²²

[17] *Tři dívky a balónky*, 1928. Cecil Beaton

²¹ AL., Richard Harrison ... [et]. *The fashion book*. Repr. in paperback. London: Phaidon, 2001. ISBN 978-071-4841-182, str.8-9

²² MRÁZKOVÁ, Daniela. *Příběh fotografie: vyprávění o historii světové fotografie prostřednictvím životních a tvůrčích osudů významných osobností a mezních vývojových okamžiků*. 2. uprav. vyd. Praha: Mladá fronta, 1986, 269 s. ISBN 3-7701-1293-8., str.202-203

4.3 Edward Steichen

Edward Steichen, který žil v období 1879-1973, byl velice plodným umělcem. Kromě fotografování byl malířem, kurátorem a výtvarníkem. K módní fotografii se dostal postupně skrze portrétní fotografii. Při jedné ze svých cest do New Yorku uviděl v časopise *Vanity Fair* článek o fotografech, kde objevil i zmínku o sobě, protože už byl proslavený díky své portrétní tvorbě. Jako poděkování za článek zavolal redaktorovi Frank Crownshieldovi a ten mu domluvil schůzku s Condé Nastem. Tak vznikla spolupráce s časopisem *Vogue*. Condé Nast Steichenovi nabídl nejprve spolupráci na fotografování slavných osobností pro časopis *Vanity Fair*, ale zmínil se poté i o módní fotografii pro časopis *Vogue*. Báł se, že nebude souhlasit a nabídl mu, že nemusí u fotografií uvádět jeho jméno, kdyby nechtěl. Jak sám Steichen říká ve své autobiografii *A Life in Photography*, odpověděl: „Pokud udělám fotografii, stojím za ní svým jménem“. Tak začala kariéra Steichena jako módního fotografa.²³

Kromě tvorby ve *Vogue* a *Vanity Fair* se Steichen proslavil především prosazováním fotografie jako svébytného umění, založením skupiny *Fotosecese*, působením v časopise *Camera Work* a realizováním výstav. Vytváří jedinečnou a novátorskou koncepci výstavy, kde fotografie nejsou solitéry, ale navazují na sebe a vytváří příběh a výpověď. V Muzeu moderního umění v New Yorku, kde se stal ředitelem fotografického oddělení, prezentuje takových výstav několik. Nejznámější z nich je *Lidská rodina*, která změnila dějiny výstavnictví svou hodnotou zabýváním se člověka a jeho údělem.²⁴

²³ STEICHEN, Edward. *A life in photography*. New York: Distributed by Crown Publishers, 1984, 1 v.[various pagings]. ISBN 05-174-6805-0.

MRÁZKOVÁ, Daniela. *Příběh fotografie: vyprávění o historii světové fotografie prostřednictvím životních a tvůrčích osudů významných osobností a mezních vývojových okamžiků*. 2. uprav. vyd. Praha: Mladá fronta, 1986, 269 s. ISBN 3-7701-1293-8., str.46-47

²⁴ MRÁZKOVÁ, Daniela. *Příběh fotografie: vyprávění o historii světové fotografie prostřednictvím životních a tvůrčích osudů významných osobností a mezních vývojových okamžiků*. 2. uprav. vyd. Praha: Mladá fronta, 1986, 269 s. ISBN 3-7701-1293-8., str.46-47

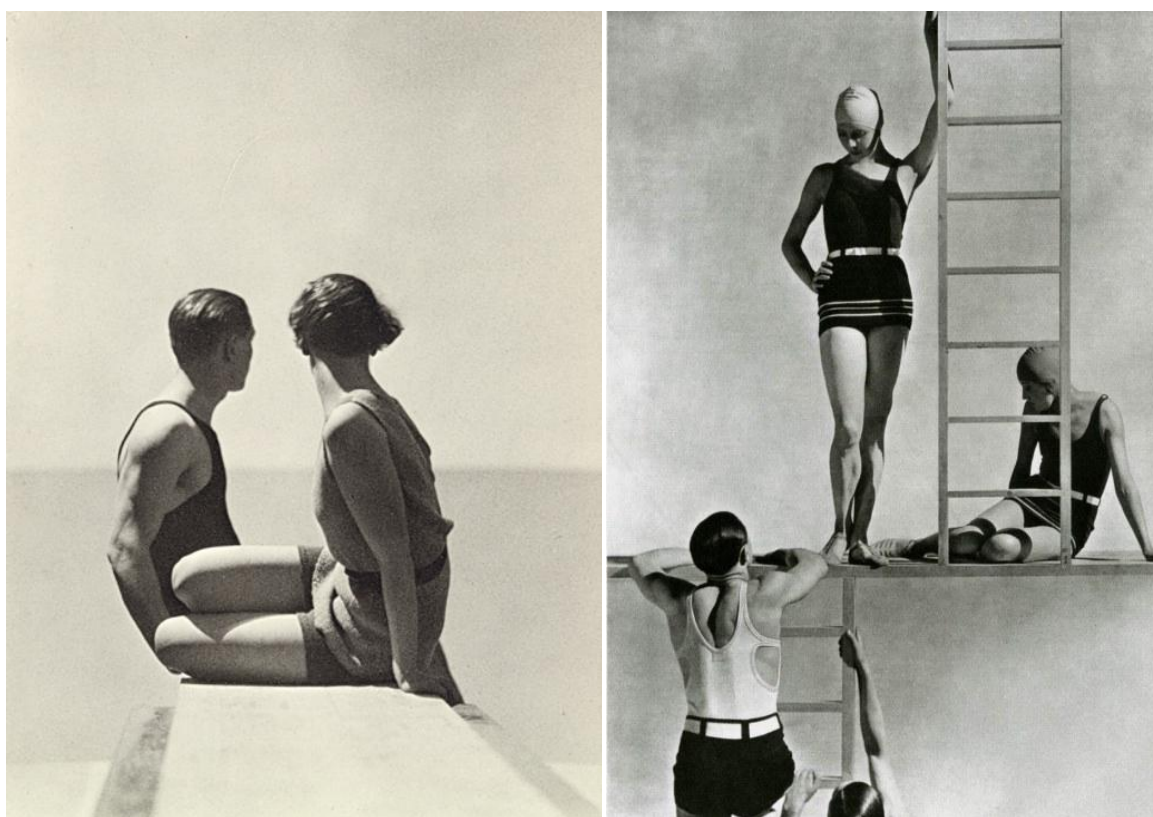
[18] White, 1935. Vogue Fashion. Edward Steichen

Jak jeho život ukazuje, Steichen byl jedinečným umělcem, který se zabýval několika odvětvími najednou. Měl velký rozhled a znal mnoho slavných umělců. Do módní fotografie proto přinesl svébytný styl, kdy ukazoval modelky jako vznešené ženy. Jednou z jeho nejznámějších skupinových fotografií je *White* z roku 1935, která byla publikována v časopise *Vogue* [18]. Celá scénérie tří modelek je doplněna o bílého neosedlaného koně, který je zajímavým a neokoukaným prvkem. Modelky ve světlém stylingu s podobnými účesy směřují pohledy různými směry. Společně se sterilním kachličkovým pozadím a moučnou podlahou vytvářejí fotografii, která je velice působivá a nutí diváka zamýšlet se nad obsahem.

4.4 George Hoyningen-Huene

Předposledním fotografem, kterého bych ráda v tomto období uvedla je George Hoyningen-Huene. Narodil se v hlavním městě Ruska Saint Petersburgu v

roce 1900 do zámožné rodiny. Odmala sledoval svou matku a sestry, jak se oblékají a chodí na plesy, což v něm zanechalo lásku k módě a luxusu. Kvůli válce ale musel opustit rodnou zemi a emigrovat do Francie. Jako další utečenci měl problém najít v Paříži dobrou práci, a proto vyzkoušel různé profese, například překladatele a číšníka. Díky tomu, že si z Ruska dovezl smoking, získal roli ve filmu jako komparz a naučil se, jak se osvětlují scény. Mimo jiné dělal kreslené návrhy a skici pro svou sestru, která šila šaty, a tak získal cit pro látky a jejich sklady. S přítelem Man Rayem vytvořil portfolio nejkrásnějších žen Paříže. Pomáhal mu převážně s kulisami. Všimla si ho šéfredaktorka francouzského Vogue Main Brocher a zanedlouho pracoval ve studiu jako asistent a tvůrce pozadí. Začal ale fotografovat, a díky těmto známostem se z něj brzy stal hlavní fotograf Vogue.²⁵

[19] [20] *Models in jersey swimwear*, 1929. George Hoyningen-Huene

²⁵ George Hoyningen-Huene. *Vogue.com: The World of Fashion in Vogue* [online]. [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: http://www.vogue.com/voguepedia/George_Hoyningen-Huene

Dokázal ve studiu vytvořit velice přirozené světlo a pózy. I přes delší čas fotografování, kdy museli modelové vydržet v jedné póze delší dobu, uměl zinscenovat situaci reálně a přirozeně. Jeho nejznámějším snímkem je fotografie dvou plavců [19]. Jedním z nich je jeho chráněncem Horst P. Horst a druhým androgynní modelka. Oba jsou otočeni zády a sledují horizont, který připomíná moře. Vše je ale foceno v ateliéru. Ze stejné série pochází i skupinový snímek [20]. Zobrazuje dva muže šplhající po žebříku k dvou dámám v koupacích úborech. Fotografie má opět živou atmosféru připomínající bazénovou scénu. Svým citem pro světlo a přirozené pózy se George Hoyningen-Huene zapsal do skupinové módní fotografie.

4.5 Horst P. Horst

Horst P. Horst, vlastním jménem Horst Paul Albert Bohrmann, přinesl do módní fotografie eleganci a smysl pro ladné ženské křivky. Ovlivňoval módní dění přes 60 let. Narodil se v Německu roku 1906 do zámožné rodiny. Studoval na Hamburg Kunstgewerbeschule interiérový design a samotnou tvorbu nábytku. Díky kamarádce, která mu vyčítala jeho lenost, napsal architektu Le Corbusierovi a dostal od něj nabídku na práci v Paříži. Tam náhodou v kavárně potká George Hoyningen-Huena a stane se jeho asistentem, příležitostným modelem a milencem. Ten jej postupně uvede do společenské smetánky Paříže. Art directorka Amerického Vogue Mehemed Agha ho povzbudí k prvním fotografiím a roku 1931 se už objevují ve francouzském Vogue. Rychle získává popularitu a před objektivem mu později stojí vévodkyně z Windsoru, Marlene Dietrich nebo Salvator Dalí.²⁶

Nejslavnější fotografií je snímek z roku 1939 *Korzet*, kde sedí modelka otočená zády v korzetu zvýrazňujícím její siluetu a křivky. Tato fotografie byla i živě re-

²⁶ Horst P. Horst: *Official website* [online]. [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: <http://www.horstphorst.com>
Horst P. Horst. *Vogue.com: The World of Fashion in Vogue* [online]. [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: http://www.vogue.com/voguepedia/Horst_P._Horst

produkována v klipu Vogue od Madonny. Z jeho skupinových bych ráda uvedla snímek *The Gibson Girls*, který se objevil ve Vogue v roce 1948 [21]. Jedná se o reprodukci kresby *The Weaker Sex* (Slabší pohlaví) od ilustrátora Charles Dana Gibsona [22]. Je na ní zachycena skupina dívek, takzvaných *Gibson Girls*, které představovaly jeho spojení ideálu krásy na konci 19. a začátku 20. století v Americe. Na této kresbě vidíme klečícího muže zkoumaného ženami jako hmyz velkou lupou. Tato satirická ilustrace je zajímavým pohledem na vztah dvou pohlaví.²⁷

[21] *The Gibson Girls*, Vogue, 1948

[22] *The Weaker Sex*, Charles Dana Gibson

²⁷ Gibson Girl. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Gibson_Girl

III. SKUPINOVÁ MÓDNÍ FOTOGRAFIE PO ROCE 1945

5 DEMOKRATIZACE

Po druhé světové válce nastaly velké společenské změny. Vše bylo ve světě přístupnější a otevřenější. Oproti válečnému období, kde například ve Velké Británii byla omezována spotřeba materiálu, knoflíků a kapes kvůli využití k výrobě válečného materiálu, došlo v módě k velkému uvolnění. Vznikaly nové módní časopisy a móda samotná se tak rozšířila do nových skupin společnosti. Návrháři se museli přizpůsobit nenadálé změně a začali kromě *haute couture* tvořit i kolekce *prêt-à-porter*, doslova připravené k nošení, tedy konfekci. Móda tak už nepatřila jen k nejvyšší vrstvě, ale expandovala i mezi nižší vrstvy.²⁸

Reklamní, módní a krásná fotografie získala svou nezaměnitelnou roli. Fotografie se objevovaly jak v magazínech, tak na reklamách. Vznikaly i první reklamní agentury. Módní fotografie byly stále inscenovány do strnulejších póz na luxusních místech a lokacích, ale našly se fotografové, kteří měli jedinečný styl a do módní fotografie přinesli nové nápady a myšlenky. Z těchto jsem vybrala Irvinga Penna, Richarda Avedona, Davida Baileyho a Helmuta Newtona, kteří patří mezi nejvýraznější a nejúspěšnější. Přinesli do módní fotografie nové přístupy.

²⁸ Magazín ESPRIT, 6.3.2013, číslo II. HLINOVSKÁ, Eva. článek: *Patnáct fascinujících ikon z dějin módy, Od korzetu po nylonky*, str.41

PALOMO-LOVINSKI, Noël. *Nejvlivnější světoví módní návrháři: skryté souvislosti a trvalé odkazy ikon světového návrhářství*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 2011, 192 s. ISBN 978-80-204-2386-3., str.8
BAATZ, Willfried. *Fotografie*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2004, 192 s. Malá encyklopedie (Computer Press). ISBN 80-251-0210-6., str.141

6 POVÁLEČNÍ MÓDNÍ FOTOGRAFOVÉ

6.1 Svět

6.1.1 Irving Penn

Fotograf, který našel svůj styl a odlišil se od ostatních fotografů byl jednoznačně Američan Irving Penn (1917). Narodil se v rodině hodináře a zdravotní sestry, ale táhlo ho to k něčemu kreativnímu a tvořivému. Proto začal studovat design na Pennsylvania Museum School of Industrial Art ve Philadelphii u Alexey Brodovitch, který byl fotografem, designérem a art directorem slavného magazínu Harper's Bazaar. Jeho tvorba ho bezpochyby inspirovala, protože se po konci studia přestěhoval do New Yorku, kde se začal naplno věnovat fotografii.²⁹

Své modely inscenoval před neutrálním jednobarevným pozadím a využíval specifické kontrastní světlo. Tím se odlišil od běžných aranžovaných a dekorovaných módních snímků, které byly typické pro dané období. Jednoduchostí scény nechal vyniknout jen nejdůležitějším prvkům obrazu a tím byly fotografie přímé a jasné, a zároveň fascinující a jedinečné. Jak o něm napsali ve Vogue 1948, svým stylem získal svůj „estetický copyright“.³⁰ První obálku pro Vogue poskytl již v roce 1943. Jednalo se o zátiší, kterým se vepsal do módního průmyslu a od té doby zásadně ovlivňoval fotografickou scénu. Po svém debutu ve Vogue následně vytvořil 157 obálek.³¹

²⁹ Irving Penn. *Vogue.com: Voguepedia* [online]. [cit. 2013-05-02]. Dostupné z:

http://m.vogue.com/voguepedia/Irving_Penn

BAATZ, Willfried. *Fotografie*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2004, 192 s. Malá encyklopedie (Computer Press). ISBN 80-251-0210-6., str.141

AL], Richard Harrison ... [et]. *The fashion book*. Repr. in paperback. London: Phaidon, 2001. ISBN 978-071-4841-182., str.73 - Alexey Brodovitch

³⁰ "Copyright." *Vogue*, April 1, 1948

³¹ Irving Penn. *Vogue.com: Voguepedia* [online]. [cit. 2013-05-02]. Dostupné z:

http://m.vogue.com/voguepedia/Irving_Penn

BAATZ, Willfried. *Fotografie*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2004, 192 s. Malá encyklopedie (Computer Press). ISBN 80-251-0210-6., str.141

Díky svému stylu vnesl do skupinové módní fotografie nový způsob vyobrazení. Typické jsou pro něj přímé pohledy fotografovaných do kamery a jeho už popísané jednoduché pozadí. Z jeho skupinových módních snímků bych ráda uvedla snímek *Twelve Beauties* [23] z *Vogue* 1947, kde se poprvé setkal se švédskou modelkou Lisou Fonssagrives, která se později stala jeho ženou (šestá zleva). Na snímku je dvanáct modelek, které jsou kompozičně rozděleny do dvou skupinek, kde uprostřed vyčnívá modelka v bílých šatech. Modelka v bílých šatech je obklopena tmavšími odstíny modelů a vyniká z obrazu. K doplnění snímku jsou použity 2 žebříky, jednoduchý koberec a členitá podlaha. Fotografie má svou sílu díky propracovanému stylingu, krásným modelkám a hře černé a bílé.

[23] *The Twelve Beauties*, *Vogue*, May 1, 1947

6.1.2 Richard Avedon

Velikánem fotografie je bezpochyby Richard Avedon, který fotografoval ve stejném období jako Irving Penn. Jeho styl práce byl ale zcela jiný než ten Pennův.

Snažil se modelky fotografovat v otevřeném prostoru - často v prostředí ulice, kaváren nebo barů. Přenesl modelky do běžného života a módu tak do akčního přirozeného prostředí. Ve své práci byl inspirován Martinem Munkácsim.

Narodil se roku 1923 v New Yorku rodičům, kteří se přistěhovali z Ruska. V roce 1932 dostal od otce první fotoaparát nazývaný *Brownie*. Po odchodu z námořnictva, kde měl za úkol fotografovat i portréty na pasy a odkud získal s nadsázkou lásku k portrétům, se začal věnovat více fotografii. Se svým prvním amatérským portfoliem obcházel kanceláře magazínů a prosil o schůzky. Nakonec byl úspěšně najat pro práci v časopise *Junior Bazaar*. Jeho práce oslovila velkou řadu čtenářů, protože se vymaňovala vším od běžného standardu. Když přijel Avedon v roce 1946 do Paříže, stále převládal typ snímání modelek ve statických pózách, kdy byly vyobrazovány spíše jako sochy, které k oblečení nemají vztah a jen ho prezentují. Avedon ale využíval zajímavá prostředí, nenadálý pohyb a akční záběry, a přitom zachovával dojem elegance. Jeho legendárním snímkem je například modelka Dovima pózující mezi skupinou slonů.³²

Z jeho skupinových fotografií je známý snímek s Audrey Hepburn, kterou často fotografoval. Zobrazuje ji u baru se skupinkou dalších aktérů. V celém složení se střídá motiv černé a bílé, kdy dámy jsou v bílých šatech a muži v tmavých oblecích [24].

Z modernějších fotografií uvádím kampaň na podzim/zimu pro Versace z roku 1994 [25]. Jedná se o skupinu supermodelek oblečených v lesklých šatech, která je

³² Richard Avedon. *Vogue.com - Voguepedia: The World of Fashion in Vogue* [online]. [cit. 2013-05-07]. Dostupné z: http://m.vogue.com/voguepedia/Richard_Avedon HOLM], Edited by Michael Juul. *Richard Avedon: photographs 1946-2004* ; [on the occasion of the exhibition "Richard Avedon - Photographs 1946-2004" ; venues: August 24, 2007 - January 13, 2008, Louisiana Museum of Modern Art, Humlebaek/Denmark ; February 13 - June 08, 2008, Forma, International Centre for Photography, Milano/Italy ; June 30 - September 28, 2008, Jeu de Paume, Paris/France ; ultimo October 2008 - January 2009, Martin-Gropius-Bau, Berlin ; February 12 - May 13, 2009, FOAM, Fotografiemuseum Amsterdam, Amsterdam/The Netherlands, . Ostfildern: Hatje Cantz, 2007. ISBN 3-8296-0004-6.

zakomponována do obrazu spolu s nahými mužskými těly. Ukazuje Avedonovo umění pracovat s modely a vytvořit dokonalou kompozici.

[24] Audrey Hepburn and Art Buchwald, with Simone, Barbara Mullen, Frederick Eberstadt and Dr.Reginald Kernan, evening dresses by Balmain, Dior, and Patou, Maxim's, Paris, 1959. Richard Avedon

[25] Kampaň Versace podzim/zima, 1994. Richard Avedon

6.1.3 David Bailey

David Bailey (1938) patří mezi špičku v módní fotografii, i když sám se jako módní fotograf neprezentuje. „Já se o módu nikdy zvlášť nezajímal. To Angličani všechno rádi škatulkují, a tak si myslí, že když pracuju pro Vogue už skoro dvacet let, že jsem módní fotograf.“³³ K fotografii se dostal originálním způsobem. Pro svou vášeň stát se ornitologem začal fotografovat ptáky. Neměl ale ambice ve fotografii dále pokračovat, protože musel hledat práci a obživu. V poválečném období těžce hledal dobrou práci a vystřídal mnoho zaměstnání. Po ukončení povinné vojenské služby začal pracovat jako uklízeč v ateliéru a vzpomněl si na svou starou zálibu ve fotografování. Britský módní fotograf John French jej zaměstnal jako asistenta a Bailey se začal naplno věnovat fotografii. Již po roce si jej všiml časopis Vogue a nabídl mu spolupráci. Až pohádkový příběh mu můžeme jen tiše závidět. Jak sám ale říká: „Devadesát procent tvoří dřina a životní názor, devět procent štěstí a jedno procento talent“.³⁴

David Bailey se proslavil stylem zobrazení ženy. Nevybíral si modelky jen s hezkým obličejem nebo postavou, hledal hlavně osobnosti. Do módních fotografií promítal svou fantazii a eroticky laděné představy, často doplněné o určitou nadsázku nebo humor. I když se v jeho tvorbě neobjevuje tolik skupinových fotografií jako u jiných autorů, fotografa uvádím pro jeho přínos pro módní fotografii. Jeho fotografie skupiny tří modelek se objevila na obálce časopisu Vogue v září roku 1965 [26]. Černobílý styling, pohled do objektivu a modré oči všech modelek dodávají snímku na zajímavosti.

³³ MRÁZKOVÁ, Daniela. *Příběh fotografie: vyprávění o historii světové fotografie prostřednictvím životních a tvůrčích osudů významných osobností a mezních vývojových okamžiků*. 2. uprav. vyd. Praha: Mladá fronta, 1986, 269 s. ISBN 3-7701-1293-8., str.207

³⁴ MRÁZKOVÁ, Daniela. *Příběh fotografie: vyprávění o historii světové fotografie prostřednictvím životních a tvůrčích osudů významných osobností a mezních vývojových okamžiků*. 2. uprav. vyd. Praha: Mladá fronta, 1986, 269 s. ISBN 3-7701-1293-8., citace str.207, více o autorovi str.206-207

[26] Vogue, 1965. David Bailey

6.1.4 Helmut Newton

Fotograf, který se do historie zapsal svými kontroverzními inscenovanými snímky a obohatil tak i styl skupinových módních fotografií. Narodil se v Berlíně roku 1920 jako syn majitele továrny na knoflíky. První praxi získal u fotografa Yva (Else Simona) a poté se roku 1938 vydal do Singapuru, kde byl najat jako novinový fotograf v *Singapore Straits Times*. Následoval pobyt v Austrálii, kde sloužil v armádě. Poté si založil malý ateliér v Melbourne a začal naplno fotografovat. Mezinárodního věhlasu ale dosáhl až v 70. letech, kdy fotografoval pro francouzský Vogue.³⁵

³⁵ NEWTON, Edited by June. *Helmut Newton: a gun for hire*. Cologne: Benedikt Taschen Verlag, 2005. ISBN 38-228-4643-0., str.210

Jeho styl byl unikátní. Dokázal přidat do módních snímků glamour a krásu ženy. Modelky inscenoval jako silné, eroticky vyhlížející ženy. Často vytvářel kontroverzní tematické scénáře fotografií. Skoro výhradně se vyhýbal ateliéru a fotografoval převážně venku nebo v interiérech. Dokázal do fotografií dostat úžasnou atmosféru.

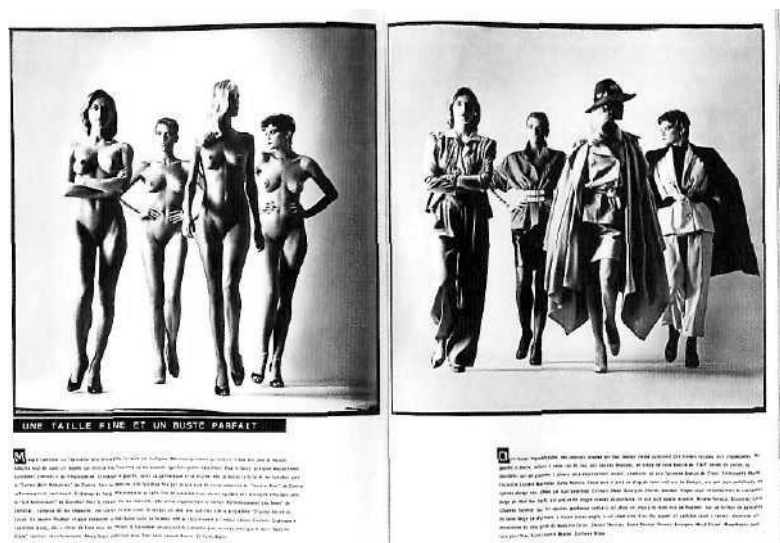
Z jeho skupinových fotografií bych chtěla uvést sérii *They're coming!* [27a,b]. Jedná se o snímky čtveřice modelek, kdy jsou v diptychu fotografií jednou nahé a

[27a] *They're coming!*, Vogue, 1981. Richard Avedon

jednou oblečené ve stejné póze. Na žádné z nich ale nechybí modelkám boty na podpatku, bez kterých si Newton dokázal akt těžko představit. „Když vidím ženu“, pronesl Newton, „nejdříve se podívám na její boty a doufám, že mají vysoký podpatek. High heels dělají ženy sexy a propůjčují jim něco nebezpečného.“³⁶ Tato série vyšla v listopadovém čísle časopisu Vogue v roce 1981. Šéfredaktorka Francine Crescent publikovala fotografie na osmi stranách a svou kontroverzností vzbudily velký rozruch. Fotografie představovaly typ zobrazení nového vzoru ženy. Na těchto dvojicích se mi líbí pohyb a pózy modelek. I přes jednoduché pozadí, je vidět příprava, propracovaný styling a profesionální modelky. Fotografie zaujme i svou nadsázkou a určitým vtípem.

³⁶ KOETZLE, Michael. *50 slavných fotografií: historie skrytá za obrazy*. Köln: Taschen, 2012, 304 s. ISBN 978-3-8365-3671-4., str.253

[27b] *They're coming!*, Vogue, 1981. Richard Avedon

6.2 Tuzemská scéna

Situace na našem území v poválečném období byla odlišná od zbytku světa. Politická a hospodářská situace měla velký dopad na reklamní a módní fotografii. Reklama ztrácela v zemi s nedostatkem zboží a centrálně řízenou ekonomikou smysl. Mnoho podniků se ale snažilo proniknout na mezinárodní trh, kde byla situace jiná a pro prosazení se byla potřeba dobrá prezentace a propagace, tedy kvalitní reklamní fotografie. Jedním z výrazných fotografů této doby byl Fred Kramer.³⁷

6.2.1 Fred Kramer

Fred Kramer (původním jménem Alfred) se narodil roku 1913. Vystudoval Státní grafickou školu u Karla Nováka, učil se v ateliéru pražského fotografa Jindřicha Vaňka a poté získal praxi v rodinném nakladatelství a v ateliéru Strömminger. Po válce pracoval v ateliéru Illek a Paul. V 50. letech začala jeho spolupráce s

³⁷ *Česká fotografie 20. století: průvodce*. Editor Vladimír Birgus, Jan Mlčoch. Praha: KANT, 2005, 163 s. ISBN 80-862-1789-2, str.98 - Reklamní a módní fotografie 50. a 60.let

obchodní komorou, díky čemuž dostal zakázky směřované pro zahraniční trh. Výrobky často prezentoval s modelkou a byl jedním z prvních fotografů u nás pracujících s barevným filmem. Jedna z jeho nejznámějších fotografií je skupinka modelek stojící v kloboucích před Průmyslovým palácem [28]. Tato fotografie se stala stěžejní pro výstavu a stejnojmennou publikaci kurátorů Tomáše Pospěcha a Vladimíra Birguse *Tenkrát na východě*. Je jednou z mála tehdejších reklamních fotografií realizovaná mimo ateliér. Fotografie je působivá zvláštními pózami modelek, stylingem, prostředím a kontextem doby vzniku.³⁸

[28] Bez názvu. Fred Kramer

³⁸ POSPĚCH, Tomáš. Fred Kramer - Reklamní fotograf v době nedostatku. časopis Fotograf, č. 14, 2009, str.28-35

IV. SOUČASNÉ POJETÍ MÓDNÍ SKUPINOVÉ FOTOGRAFIE

7 ROZMACH MÓDNÍCH MAGAZÍNŮ

Po válce se lidé začali stále více a více zajímat o módu. V době bez války a konfliktů měli čas a chuť věnovat se sami sobě a pečovat o sebe. Vznikal model silné ženy, která je sebejistá a rovnoprávná mužům. Souběžně s tímto jevem stoupal i zájem o módní magazíny. Po Vogue, Vanity Fair nebo Elle, přišly moderní časopisy jako i-D (1970), Dazed&Confused (1992) nebo Numéro (1998). Každý z trochu odlišným stylem.³⁹

Moderní doba také přinesla rozvoj digitální techniky, a s ním i rozmach módní fotografie. Nové technologické možnosti dovolily tvorbu více záběrů a zjednodušení v podobě okamžitého náhledu fotografie na displeji. Současně s tímto posunem se rozšířila tvorba online magazínů, které si mohou čtenáři prohlížet na internetu. Módní nadšenci proto mají v dnešní době možnost sledovat magazíny podle jejich vkusu a stylu fotografií, který je v magazínech prezentován.

V této kapitole představím nejslavnější fotografy současnosti, kteří mají osobitý styl a rukopis. Poté uvedu známé kampaně módních domů, kde se často skupinová fotografie využívá.

³⁹ Válka módních biblí. Light garden magazine [online]. [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: <http://www.lightgarden.cz/magazine/clanky/zajimavosti/valka-modnich-bibli>

8 IKONY MÓDNÍ FOTOGRAFIE SOUČASNOSTI

8.1 Světové

8.1.1 Peter Lindbergh

Polský fotograf Peter Lindbergh (1944) se dostal k fotografii pomalejší cestou než většina zde jmenovaných. Vyzkoušel mnoho profesí a fotoaparát se mu dostal do rukou až okolo třicítky. Nikdy pro něj nebyla hlavní móda nebo styl, ale samotná modelka. Jako mladík se přestěhoval do Berlína, kde navštěvoval večerní kurzy Akademie výtvarných umění. Poté se vydal do Arles, procestoval Španělsko a Maroko, a po dvou letech se vrátil zpět do Německa. Začal studovat volnou malbu na vysoké umělecké škole v Krefeldu. V roce 1971 získal první kontakt s médiem fotografie prací u fotografa Hans Luxe jako asistent. Poté začal pracovat na vlastní tvorbě a roku 1978 se přesunul do Francie, kde postupně získal kontrakty s časopisem Vogue, Vanity Fair nebo Rolling Stone. Svět módní fotografie si získal svým umem zobrazení přirozené krásy převážně na černobílý film.⁴⁰

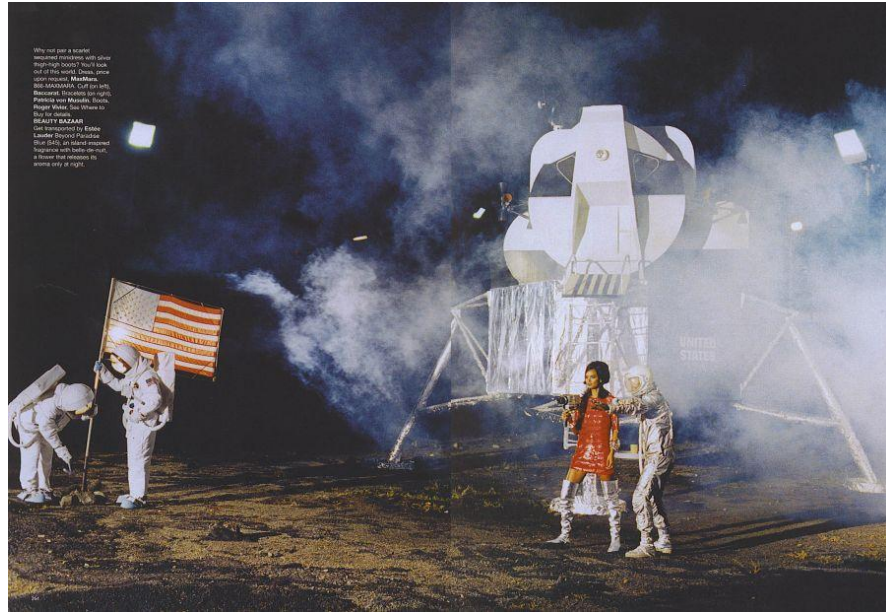
Na internetu jsem objevila stránku s celou jeho tvorbou včetně editorálů, reklam i portrétů. Skvělých skupinových fotografií má v portfolio bezpočtu, ale vybírám pár nejzajímavějších sérií. Snímek *World class of '88* z amerického Vogue z roku 1998 je skvělou ukázkou Lindberghova umu pracovat s modelkami a vytvořit přirozenou fotografii [29]. Zobrazuje světové topmodelky na pláži. Nejedná se ale o běžný beauty shot, který se u vody většinou fotí. Modelky jsou v ležérních bílých košilích v přirozené póze. Bez jakékoli stylizace je fotografie působivá svou bezprostředností a vitalitou.

⁴⁰ Peter Lindbergh: official website [online]. [cit. 2013-05-10]. Dostupné z: <http://www.peterlindbergh.com>

[29] *World class of '88*, 1998. Peter Lindbergh

V portfoliou najdeme ale i série s propracovanější produkcí a větší stylizací. Jednou z těchto sérií je kolekce *The Fashion of the Future* (Móda budoucnosti) publikovaná v prosincovém čísle časopisu Harper's Bazaar 2006 [30]. Editorial s modelkou Liya Kebedeovou je doplněn o kulisy vesmírných modulů a raket, které vytvářejí se zelenou trávou zajímavý kontrast s dávkou nadsázky.

Další známá série s velkou produkcí, tentokrát s herečkou Milou Jovovitch, se objevila v italském Vogue v říjnu 2000. Fotografie nesou název *L. A. Report*, což se dá přeložit jako reportáž nebo hlášení z L. A [31]. Ukazuje herečku v akčních scénách s velkým komparzem. Vše má sci-fi nádech, protože se na snímcích objevuje neznámý světelný objekt a my se můžeme jen domnívat, zda se jedná o nějaké vesmírné těleso nebo důkaz o mimozemské civilizaci. Na této sérii je opět zřetelné umění Lindbergha pracovat s modely, dostat z nich skvělé výrazy a tím pádem i silnou atmosféru snímku. Vše doplňuje adekvátní světlo, které podtrhuje působivost.

8.1.2 Mario Testino

Mario Testino, jeden z nejúspěšnějších módních fotografů, přidává do svých fotografií pohyb, akci a sexualitu. Narodil se v Jižní Americe v hlavním městě Peru v roce 1954. Už jako mladý se zamiloval do módních časopisů a módy vůbec. Dokonce si nechával od krejčího upravovat svojí školní uniformu, aby byl jiný než ostatní. Ve 22 letech se přestěhoval do Londýna, kde se nějakou dobu bezúspěšně pokoušel studovat právo, ekonomiku i mezinárodní vztahy. Zajímala ho móda, proto si koupil fotoaparát, že zkusí nafotografovat nějaké snímky. Výsledky prvního focení ho přesvědčily, že má talent, a že stojí za to ve fotografování pokračovat.

[32] *Adriana vs. Doutzen*, V Magazine 2012, Mario Testino

čovat. Seznámil se se stylistkou Carine Roitfeld, která se později stala editorkou francouzského Vogue, a tato spolupráce ho posunula k profesionálním módním snímkům. Je známý tím, že jeho fotografie vyzařují vitalitu a pohyb. Zároveň jeho modelky působí sexy a sebevědomě. I díky němu vznikl styl *heroin chic*, kdy je na fotografiích zobrazovaná modelka jakoby drogově závislá: velmi hubená s výraznou bílou pletí a často s velkými kruhy pod očima. Tento styl se rozšířil v 90. letech a byl reakcí na dobu, kdy se heroin stával běžnou drogou střední a vyšší třídy. Testino se

proslavil také sérií fotografií princezny Diany několik měsíců před její autonehodou.⁴¹

Z jeho tvorby uvádím akční černobílou fotografii, která ukazuje jeho styl. Jedná se o snímek ze série *Adriana vs. Doutzen*, který byl publikován ve V Magazínu v březnu minulého roku [32]. Představuje souboj mezi modelkami Adriana Limou a Doutzen Kroes. Modelové jsou rozpořehobováni a mají vypjaté výrazy, černobílá verze ještě podporuje tento pohyb a nechává vyniknout modelům a stylingu. Ukazuje akci a sexualitu, kterou Mario Testino obohatil módní fotografii.

8.1.3 Nick Knight

Nick Knight je anglický fotograf narozený v roce 1958, který se proslavil již na škole. Studoval na Bournemouth and Poole College of Art and Design, kde jako 24letý vydal svoji první knihu s reportážními snímky *Skinheads*. Všiml si ho šéfredaktor časopisu i-D Terry Jones a nabídl mu spolupráci. Pro 5. číslo časopisu nafotografoval sérii sta černobílých portrétů a díky tomu dostal další zakázku, která jej postupně posouvala mezi slavné fotografy. Byla to zakázka na nafotografování katalogu pro originálního Japonského designéra Yohji Yamamota, na které spolupracoval s renomovaným grafikem Peter Savillem. Tím si získal velký ohlas. Postupně přicházely větší a větší zakázky. V jeho portfoliu nyní najdeme spolupráce s Yves Saint Laurent, Christian Dior, Alexander McQueen, Calvin Klein, Levi Strauss a dalšími slavnými značkami. Založil také webovou stránku *SHOWstudio.com*, která referuje o módě a umění originálním a moderním intermediálním způsobem.⁴²

⁴¹ Mario Testino. *Vogue.com - Voguepedia: The World of Fashion in Vogue* [online]. [cit.2013-05-07]. Dostupné z: http://www.vogue.com/voguepedia/Mario_Testino

⁴² *Nick Knight: Official website* [online]. [cit. 2013-05-11]. Dostupné z: <http://nickknight.com>
Nick Knight. i-D [online]. [cit. 2013-05-11]. Dostupné z: <http://i-donline.com/authors/nick-knight/>
Nick Knight (photographer). *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. [cit. 2013-05-11]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Nick_Knight_%28photographer%29

[33] kolekce Alexander McQueen, Numero Magazine 2004, Nick Knight

Jedna ze známých skupinových fotografií je akční záběr s kolekcí Alexander McQueena [33], který se objevil v jarním/letním čísle Numero Magazine v roce 2004. Ukazuje styl Nick Knighta, který přináší do módní fotografie nové originální nápady.

8.1.4 Annie Leibovitz

Annie Leibovitz se narodila v roce 1949 ve Waterbury v Connecticutu. Studovala malbu na San Francisco Art Institute, zároveň docházela na noční kurzy fotografie. Tato záliba se jí stala náplní života a v roce 1970 začala pracovat pro magazín Rolling Stone. O tři roky později se stala jejich hlavní fotografkou a v magazínu zůstala 10let. Fotografovala koncerty, zákulisí a portréty hudebníků. Jednou z jejích nejslavnějších fotografií se stala obálka z roku 1980, kde je vyobrazena ležící Yoko Ono s nahým Johnem Lennonem, který byl 5 hodin po fotografování zastřelen. Po odchodu z Rolling Stone jí byl nabídnut post v módním magazínu Vanity Fair, který obsahoval úplně jinou náplň práce. Fotografovala stále portréty, ale navíc i módní snímky. Ikonickou a často napodobovanou fotografií je například snímek nahé a těhotné Demi Moore. Nezapomenutelná je i herečka Whoopi Goldberg napůl ponořená ve vaně s mlékem. Portfolio Annie je opravdu bohaté a nabízí mnoho skvělých fotografií. Módní skupinové fotografie najdeme především při spo-

luprací s časopisem Vogue, pro který začala pracovat v roce 1998, ale také při práci pro Vanity Fair.⁴³

[34] *The Boss*, Vanity Fair, 2009. Annie Leibovitz

Annie Leibovitz fotí často velké skupiny a jednou z nich je i portrét herce George Clooneyho, který je obklopený řadou sporně oblečených žen. Celá scénérie připomíná natáčení filmu, kde je Clooney jako režisér a modelky jako asistentky natáčení. I proto se fotografie objevila v květnovém čísle Vanity Fair 2009 s příznačným názvem *The Boss* [34]. Scéna je doplněna o kulisy světel, stativů a dřevěných mol, protože se snímek odehrává u vody. I přes značnou dávku retuše a úprav, které byly u snímky použity, vyzařuje silnou atmosféru a fotografie vypadá přirozeně.

⁴³ LEIBOVITZ, Annie. *A photographer's life, 1990-2005*. 1st ed. New York: Random House, c2006, 1 v. (unpaged). ISBN 978-037-5505-096.

[35] *Alice in Wonderland*, Vogue US, 2003. Annie Leibovitz

Mou oblíbenou sérií jsou fotografie *Alice in Wonderland* na téma Alenky v říši divů, které se objevily v americkém Vogue [35]. Na fotografiích je vždy Alenka oblečená do originálních modelů od návrháře nebo návrhářů, kteří jsou na snímku s ní. Zde na fotografii se jedná o autorskou designérskou dvojici Viktor a Rolf. Celá fotostory je skvělou parafrází na knižní verzi, má propracované kulisy a dekorace a zobrazuje s nadsázkou kontrast mezi naivní Alenkou a známými návrháři, kteří představují podivuhodné postavy z knihy. Fotografie jsou humorné, veselé a mají atmosféru.

8.2 Česká a slovenská scéna

V České i Slovenské republice najdeme výborné módní fotografy, kteří skupinovou fotografii využívají ve své tvorbě. Patří mezi ně například Anna Mrázek Kovačič, Adam Holý, Roman Dietrich, Matúš Tóth, Lucie Robinson nebo Radeq Brousil. Ze slovenských pak Jakub Klimo nebo Branislav Šimončík. Vybrala jsem

ale jednoho autora a jednu autorskou dvojici, kteří mají specifický styl práce, který mě oslovuje.⁴⁴

8.2.1 René a Radka

Autorská dvojice René Hallen a Radka Leitmeritz je německo-českým párem. Radka se narodila v Praze a po studiích na FAMU se odstěhovala do Paříže, kde začala pracovat jako asistentka fotografa. V Paříži potkala René Hallena, který se tam odstěhoval po dokončení studií na Fachhochschule für Fotografie Dortmund. Od té doby spolu tvoří. Momentálně mají na kontě prezentace v časopisech jako Vogue, W nebo New York Magazine. Kromě módní fotografie se věnují i fotografii umělecké. Pro jejich tvorbu je typická barevná hravost a v módě využití retro stylu.⁴⁵

Širší publikum zaujali svým souborem *Come and play with us* (Pojď a hraj si s námi) tvořeném v letech 2005-2007, kde fotografovali děti [36]. Tuto sérii vytvořili v zajímavém znepokojujícím duchu odlišném od běžného zobrazení dětské fotografie. Děti jsou otočeny zády, zakrývají si tvář a nebo jen nepřítomně hledí. Prostředí, i když velmi barevné, působí stísněně a depresivně. Ve fotografii, kterou představují, sedí tři holčičky na hřišti na kolotoči. Mají stejné vlasy i střih šatů a působí jako trojčata. Všechny jsou otočeny zády a jakoby čekají až je někdo roztočí. Můžeme si všimnout i detailu šatů, které jsou oblečeny obráceně. Fotografie má působivou temnou atmosféru a ukazuje práci s barvou a opakovaným motivem.

⁴⁴ TŘEŠTÍK, Tomáš. *Osobnosti současné české reklamní a módní fotografie*. Praha?: Atemi, 2002, 159 s. ISBN 80-238-8197-3.

⁴⁵ René & Radka: Official website [online]. [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: <http://reneradka.viewbook.com>
René & Radka vystavují fotografie svých snů a stínů. Design mag [online]. 2012 [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: <http://www.designmagazin.cz/umeni/37433-rene-radka-vystavuji-fotografie-svych-snu-a-stinu.html>

[36] *Come and play with us*, 2005-2007. René a Radka

8.2.2 Michal Pudelka

Michal Pudelka je podle mého názoru jeden z nejnadanějších slovenských současných umělců. Svoje práce publikoval v mnoha mezinárodních magazínech a vystavoval v Las Vegas a v Barceloně. Narodil se v Bratislavě v roce 1990. Začal studovat módní návrhářství v Paříži, ale uvědomil si, že nechce zůstat jen u šití. Proto se rozhodl věnovat fotografii, kde může skloubit několik věcí najednou. Společně se svou produkční a stylistkou Katarinou Guy vytváří pro fotografování vlastní modely a scény dopředu plánuje a skicuje. Skupinová fotografie je pro něj zcela typická, snímkům s jedním modelem se věnuje zřídka. Často využívá opakování motivů a stylizuje modelky do identických oděvů. Proto působí jako sestry nebo blízké přítelkyně, což vytváří napínavost fotografie. Vždy ale snímky dýchají atmosférou a představují příběh a vizi autora. Pudelka fotografuje výhradně na kinofilm, který pak skenuje bez následných úprav. Při fotografování využívá většinou přirozeného světla, ale v jeho portfoliu najdeme i záběry pořízené s pomocí blesku.⁴⁶

⁴⁶ Michal Pudelka: rozhovor. Vice [online]. 2012 [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: <http://www.vice.com/cs/read/michal-pudelka>
Michal Pudelka: Official website [online]. [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: <http://www.michalpudelka.com>

Jako ukázkou uvádím fotografii ze série *My ze stanice Zoo*, která zobrazuje čtyři modelky s podobným stylingem [37]. Pudelka zde naznačuje intimitu a blízkost dívek, která je naivní a roztomilá. Schválně si vybírá křehké modelky s dětskou tváří. Na fotografii je působivý i barevný akcent červené, který dodává fotografii rytmus.

[37] *My ze stanice Zoo*. Michal Pudelka

Další fotografií je snímek z editoriału *Together apart*, tedy Společně od sebe [38]. Tento oxymorón je k fotografii příznačný, protože dívky připomínají rozdělené těleso nebo hmotu. Vidíme zde umění Pudelky pracovat se skupinou, využívat barevných akcentů snímku a motivu opakování.

[38] *Together apart*, Michal Pudelka

9 REKLAMNÍ KAMPANĚ MÓDNÍCH DOMŮ

9.1 Dolce & Gabbana - Domenico Dolce

Dolce & Gabbana je italská módní značka, která se skupinové fotografii věnuje v kampaních asi nejvíce. Stefano Gabbana a Domenico Dolce založili tuto značku společně po setkání v nočním klubu, kde se z nich stali partneři jak v životě, tak v profesi. Roku 1985 byli přizváni na Milan Fashion Week jako mladí talenti a jejich kariéra se rozjela naplno. Značka je známá používáním drahých materiálů, hadích kůží, kožichů zvířat a často používá zvířecí motivy.⁴⁷

[39] Domenico Dolce - Dolce & Gabbana Campaign SS2013

Hodně zájmu vzbudila kampaň na léto 2013, která je plná života a zobrazuje styl italského folkloru [39, 40]. Navazuje na podzimní/zimní kolekci v podobném

⁴⁷ Dolce & Gabbana. *Vogue.com - Voguepedia: The World of Fashion in Vogue* [online]. [cit.2013-05-07]. Dostupné z: http://www.vogue.com/voguepedia/Dolce_%26_Gabbana

duchu, ale obsahuje více barev. Na snímcích kampaně se objevují modelové a modelky různých věkových kategorií od dětí po prarodiče. Mezi modelkami se objevuje i slavná Monica Bellucci. Autorem fotografií je samotný návrhář Domenico Dolce. Na sérii je působivé podmanivé prostředí Sicílie, barevné modely, které jsou doplněny vzorovanými slunečníky a loděmi, a především vitalita a radost, která ze snímku dýchá. Fotografie působí jako žánrové obrázky typického života na jihu Sicílie, plného bezstarostnosti a „dolce vita“. Oproti současným typickým módním skupinovým fotografiím je tato série velice živá a akční.

[40] Domenico Dolce - Dolce & Gabbana Campaign SS2013

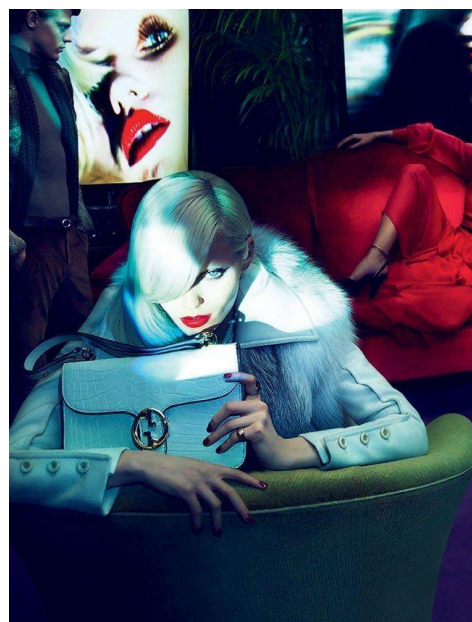
9.2 Gucci - Mert Alas a Marcus Piggott

Značka Gucci byla založena již v roce 1921 Guccio Guccim a začala malým obchůdkem s taškami ve Florencii. Až jeho syn businessman Aldo Gucci, který si rád nechával říkat *Dr. Gucci*, udělal na konci 40. let průlom s kabelkou do ruky a business kufříkem, které se tehdy moc nepoužívaly. Postupně se sláva rozrůstala

a po nástupu syna Paolo Gucciho do rodinného podniku se výroba v 70. letech rozšířila ze zavazadel na kolekce

konfekčního oblečení a [41] Gucci Fall 2011 Campaign, Mert Alasa a Marcus Piggotta

[42] Gucci Fall 2011 Campaign, Mert Alasa a Marcus Piggotta

poté i na večerní kolekce. Značka se proslavila díky svému pojetí štíhlé siluety, kabátům lemovaným kožešinou nebo lesklými saténovými klopami. Vše velice chic a sexy, od materiálů po střihy.⁴⁸

Od toho se odvíjí i styl kampaní. Mezi fotograficky výraznou řadím kampaň podzim / zima z přelomu roku 2011 od fotografů Mert Alasa a Marcus Piggotta. Tato dvojice má v portfoliu jména jako Valentino, Yves Saint Laurent, Miu Miu, Dolce & Gabbana, Giorgio Armani nebo Calvin Klein. Mert je původně z Turecka a Marcus je Velšan. Potkali se v Londýně a brzy dosáhli velkého úspěchu. Mezi jejich první společné fotografie patří obálka Dazed and Confused. Proslavili se fotografiemi, které jsou, jak sami přiznávají, hodně upravovány a retušovány. Fotografování ale vždy vypadají dokonale a sexy.⁴⁹

⁴⁸ Gucci. Vogue.com: Voguepedia - The World of Fashion in Vogue [online]. [cit. 2013-05-08]. Dostupné z: <http://www.vogue.com/voguepedia/Gucci>

⁴⁹ The Shoot: How Mert and Marcus make everyone look magnificent. PAUMGARTEN, Nick. *The New Yorker* [online]. 2004 [cit. 2013-05-08]. Dostupné z: http://www.newyorker.com/archive/2004/09/27/040927fa_fact1?currentPage=1

[43] Gucci Fall 2011 Campaign, Mert Alas a Marcus Piggotta

Kampaň Gucci z roku 2011 využívá projekcí v prostoru [41-43]. Na skupinku modelů jsou promítané obrázky tváří, červených rtů a nohou s vysokými podpatky, takže celá série působí velmi smyslně. Je navozena atmosféra zvrhlé elegance, kdy projekce vypadají jako útržky z pornofilmů. Modelky a modelové sedí na červených pohovkách a křesílkách, a prostředí je doplněno o živou rostlinu, která působí v barevném prostoru až podivně. To vše dohromady vytváří skvělý kontrast a zajímavou scénu, která nutí diváka sledovat fotografii detailně.

9.3 Kenzo – Jean-Paul Gaudé

Kenzo je módní značka založená návrhářem Kenzo Takadem. První obchod ještě pod názvem *Jungle Jap* otevřel v roce 1970. Prodával tam svoje dámské ručně šité modely, převážně s potisky džungle, které měly mezi mladými velký úspěch. Po prezentaci v Tokiu a New Yorku se mu dostalo mezinárodního věhlasu. Poté založil první obchody *Kenzo* a značka se postupně rozšířila do velikosti Pařížského módního domu. Kolekce jsou známé prací s pleteninou, živými barvami, potisky, vzory a svým pohodlným střihem.⁵⁰

Velice výrazná se stala kampaň 2012 [44], kde Kenzo spolupracovalo s umělcem Jean-Paul Gaudem, který se proslavil například svými fotografiemi se zpěvačkou Grace Jones. Je to malíř, designér plakátů, fotograf a režisér v jedné osobě.

[44] Kenzo 2012 Campaign. Jean-Paul Gaudé

⁵⁰ The Story of Kenzo. *KENZO* [online]. [cit. 2013-05-09]. Dostupné z: <https://www.kenzo.com/en/about/>
AL], Richard Harrison ... [et]. *The fashion book*. Repr. in paperback. London: Phaidon, 2001. ISBN 978-071-4841-182., str. 247
Jean-Paul Gaudé: Official Website [online]. [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: <http://www.jeanpaulgaude.com/>

Opět zde stvořil originální fotografii. Styling skupiny je velice hravý a moderní. Skupina vypadá jako jedna pohybující se masa, kromě modelky v popředí, která na ně reaguje opačnou pózou. Jedná se o velice hravou fotografii a každého diváka musí bavit sledovat, co se na snímku děje.

9.4 Louis Vuitton - Steven Meisel

Značka Louis Vuitton byla založena roku 1854. Tehdy dostal Louis Vuitton geniální nápad potáhnout kufry odolným plátnem, takže byly lehčí než ty celokované. Začal jednoduchým šedým plátnem, ale postupně jej inovoval a roku 1888 vymyslel společně se synem známý vzor *Damier*. Tento béžovo-hnědý šachovnicový vzor si nechali patentovat a představili jej na světové výstavě v Paříži. Pro svůj

LOUIS VUITTON

[45] Louis Vuitton SS 2012 Campaign.

Steven Meisel

vzhled, jednoduchý skladný tvar a kvalitní zpracování byla tato zavazadla ideální na moderní cestování letadlem, vlakem nebo automobilem. Po příchodu návrháře Marc Jacobse jako kreativního ředitele v roce 1997 se výroba rozrostla o šperky, hodinky a později i konfekci. Tento obchodní dům se proslavil svými plátny a vzory, zavazadly a kvalitním zpracováním. Jsou známí tím, že nikdy nedělají na výrobky slevy. Musí ale bojovat s levnými napodobeninami a kopiemi.⁵¹

⁵¹ Magazín ESPRIT, 6.3.2013, číslo II. HLINOVSKÁ, Eva. článek: *Patnáct fascinujících ikon z dějin módy, Od korzetu po nylonky*, str.29

Louis Vuitton. Vogue.com: Voguepedia - The World of Fashion in Vogue [online]. [cit. 2013-05-08]. Dostupné z: http://www.vogue.com/voguepedia/Louis_Vuitton

Ke své minulosti se Louis Vuitton vrací kampaní jaro/léto 2013 od Steven Meisela, kde se opakuje vzor Damier v různých variacích [45, 46]. Tato kampaň je založená na motivu dvojic a dvojčat, který se letos na přehlídkách a molech často objevuje. Kampaň je velice výrazná svou barevností a spojením různých druhů kostek. Obsahuje inspiraci minulostí a styl retro. Tato kampaň je velice působivá barevností a malými rozdíly mezi dvojicemi modelek.

[46] Louis Vuitton SS 2012 Campaign. Steven Meisel

Steven Meisel byl z umělecky zaměřené rodiny – matka byla zpěvačkou, otec pracoval v London Records. Už v raném věku si prohlížel matčiny módní časopisy a přál si být součástí elegantního a stylového světa v nich. Nejprve začal fotografovat sestru, kterou sám česal a chystal. Po studiu módní ilustrace na Střední škole umění a designu, získal místo v *Women's Wear Daily* jako ilustrátor. Po nějaké době ale cítil potřebu vrátit se k fotografování. Koupil si fotoaparát a brzy už fotil pro

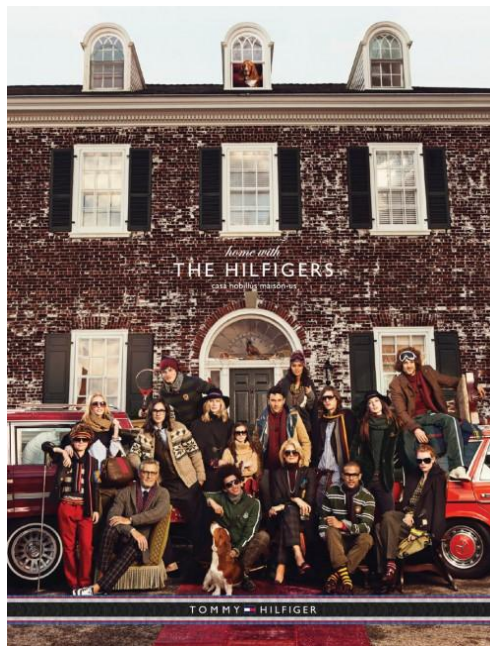
magazíny jako W, Mademoiselle a Self. Je známý pro svou schopnost pracovat různými styly a přístupy.

9.5 Tommy Hilfiger – Craig McDean

Tommy Hilfiger je americký návrhář, který se narodil roku 1951. Svůj první obchod s oblečením *People's Place* založil již na střední škole. Nabízel zvonové kalhoty a lemované vesty, které šly v době *hippie* na odbyt. To bylo jeho prvním úspěchem. Postupně se vypracoval, a dnes jeho značka patří mezi ty nejznámější. Proslavil se pletenými svetry, saky a košilemi ve stylu anglických studentských uniforem.⁵²

Tento módní dům je známý skupinovými propracovanými a energetickými kampaněmi. Vznikly i názory, že fotografie jsou často kreativnější než samotný design oblečení. Hodně výrazné kampaně se objevily v roce 2011 ve stylu filmu *Royal Tenenbaums* s názvem *The Hilfigers*, tedy Hilfigerovi [47, 48]. Na fotografiích jsou modelové různého věku. Jedná se o hodně velkou portrétní skupinu, která stylizací vytváří dojem společného trávení volného času. Často se objevují sportovní dekorace a prostředí evokující atmosféru rodinné pohody.

⁵² Tommy Hilfiger. *Vogue.com: Voguepedia - The World of Fashion in Vogue* [online]. [cit. 2013-05-07]. Dostupné z: http://www.vogue.com/voguepedia/Tommy_Hilfiger

[47] Tommy Hilfiger FW11 campaign.

Craig McDean

Fotografem této série je Craig McDean, který začal svou kariérou ve 25 letech prací asistenta u slavného fotografa Nick Knighta. Stal se jedním z jeho nejlepších asistentů a Nick Knight, jako obrazový editor časopisu i-D, mu pomohl s výběrem fotografií pro portfolio. Po cestě do Japonska, kde fotografoval zápasy sumo, přišly první zakázky. Hlavní od Calvina Kleina, pro kterého fotil 9 kampaní v hlavní roli se supermodelku Kate Moss. Dostal se tak do povědomí a v dnešní době má smlouvy s nejvýraznějšími časopisy naší doby - italským, francouzským i britským Vogue, dále s Vanity Fair, W, i-D nebo Another Magazine. Do skupinových fotografií a fotografií obecně dává určitou dávku provokace a sexuality, ale bez toho aby inscenace vypadaly lacině.⁵³

⁵³ Craig McDean. *Vogue.com: Voguepedia - The World of Fashion in Vogue* [online]. [cit. 2013-05-08]. Dostupné z: http://www.vogue.com/voguepedia/Craig_McDean

[48] - Tommy Hilfiger FW11 campaign. Craig McDean

9.6 Benetton - Oliviero Toscani

Značku Benetton založil Luciano Benetton jako United Colors of Benetton (Spojené barvy Benettonu) v roce 1965 v Itálii. Postupně se firma rozrůstala a roku 1969 byl otevřen její první obchod v Paříži. Je známá pro své barvy, moderní ležérní střih a dostupné ceny. Nejznámější se stala netradiční kampaň s fotografem Oliviero Toscanim, která šokovala svět.

Jednalo se o snímky, které vůbec neobsahovaly samotné produkty firmy Benetton. Na fotografiích se objevovala různá politická, náboženská a etnická témata, která řadu lidí šokovala. Snímky byly přijímány různě: někdo v nich viděl pobuřující a rasový podtext, někdo úžasný novátorský přístup k reklamě, která nutí k zamyšlení. Určitě ale nezapadly v davu a byly dokonce pro svůj obsah v mnoha zemích zakázány. Jak říká sám Oliviero Toscani v rozhovoru s Markem Ebenem v pořadu Na plovárně: „Provokace je velice aktivující pocit. Dává vám možnost vidět věci z

jiného úhlu pohledu".⁵⁴ V kampaních proto použil například záběry černošky kojící bílé dítě, líbajícího se kněze s jeptiškou, pářícího se bílého a černého koně, snímek tří identických srdcí s nápisem White, Black a Yellow (tedy Bílá, Černá a Žlutá) a nebo zakrvácené šaty padlého vojáka. Vždy bez jakéhokoli bližšího popisu byly doplněny jen o název United Colors of Benetton. Ohledně spolupráce s Benettonem říká: „Nenáviděli to, ale vydělávali peníze... Když z nich udělám boháče, tak si můžu dělat věci po mém".⁵⁵

Ze skupinových fotografií uvádím snímek umírajícího (na AIDS) Davida Kirbyho obklopeného rodinou, který připomíná pietu [49]. David je svou tváří i výrazem podobný Ježíši Kristu a jeho otec jej drží podobně jako Maria svého syna. Vyvolal velké reakce, mnoho lidí Toscaniho obviňovali z používání motivu smrti a umírání v reklamě. Rodina Davida ale fotografie povolila, aby pomohla zvýšit informovanost o AIDS. Fotografie byla i zařazena do publikace časopisu Life mezi 100 fotografií, které změnily svět.⁵⁶

Oliviero Toscani se narodil roku 1942 v Itálii. V 90. letech spoluzaložil časopis *Colors*, který vlastnila společnost Benetton. Zaměřoval se na témata multikulturalismu, která byla náplní jejich kampaní. Kromě kampaně pro United Colors of Benetton, se proslavil také fotografiemi s francouzskou herečkou Isabelle Caro, která trpěla anorexií. Isabelle vážila pouhých 31 kilo při výšce 164 cm. Toscani ji nafotoval jako akt v ateliéru pro kampaň proti anorexii (No anorexia). Fotografie opět šokovaly, protože byly navíc používány jako zvětšeniny několikametrových rozměrů. Isabella svůj boj s nemocí prohrála, ale touto kampaní změnila názory

⁵⁴ *Na plovárně s Oliviero Toscanim: Rozhovor Marka Ebena se slavným italským fotografem* [Video online]. 2004 [cit. 14.5.2013]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1093836883-na-plovarne/20352216041-na-plovarne-s-oliviero-toscanim>

⁵⁵ *Na plovárně s Oliviero Toscanim: Rozhovor Marka Ebena se slavným italským fotografem* [Video online]. 2004 [cit. 14.5.2013]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1093836883-na-plovarne/20352216041-na-plovarne-s-oliviero-toscanim>

⁵⁶ Oliviero Toscani. *Wikipedia: Otevřená encyklopedie* [online]. 2013 [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Oliviero_Toscani

mnoha lidí a o anorexii se začalo více mluvit. Poslední Toscaniho kampaň s názvem Unhate je z roku 2011. Je počítačově manipulovaná a zobrazuje líbající se hlavy států a církví, u kterých by se tato situace asi nikdy nestala.

[49] United Colors of Benetton campaign, 1991. Oliviero Toscani

Vzbudila politická a náboženská témata a svou kontroverzností opět přilákala mnoho pozornosti. Momentálně žije Oliviero Toscani v Itálii na ranči, kde vlastní asi 60 koní. Je otcem šesti dětí, které má se třemi manželkami. Hodnotím pozitivně především jeho kreativní a moderní přístup k reklamě. Jeho kontroverzní tvorba dokáže vyvolat velkou odezvu, a to nejen v módním světě.⁵⁷

⁵⁷ Na plovárně s Oliviero Toscanim: Rozhovor Marka Ebena se slavným italským fotografem [Video online]. 2004 [cit. 14.5.2013]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1093836883-na-plovarne/20352216041-na-plovarne-s-oliviero-toscanim>
Oliviero Toscani. Wikipedia: Otevřená encyklopedia [online]. 2013 [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Oliviero_Toscani

ZÁVĚR

V této práci jsem představila zásadní momenty historie módní fotografie v průběhu doby a prezentovala tvorby významných autorů. Soustředila jsem se na skupinovou módní fotografii, která je neoddělitelnou součástí módní fotografie a stále více používanou formou reklamy.

Z historického hlediska je patrné ovlivňování módního průmyslu, a tedy i fotografie, na základě společenských změn, které provázejí historii fotografie módy od jejího vzniku po současnost. Můžeme si také všimnout rozdílného přístupu autorů, kteří se módní fotografií zabývají.

Pro svou vizuální přitažlivost má skupinová módní fotografie velký potenciál pro využití v reklamě. Autoři stále hledají nové přístupy a způsoby tohoto zobrazení. Jak jsme mohli vidět, ve skupinové fotografii se využívá efektu znásobení motivu, použití identického stylingu nebo naopak kontrastu vyobrazených. Při skupinovém zobrazení se divák snáze ztotožní s fotografií, protože se identifikuje s modelem, který mu je blízký svým vzezřením nebo stylem. V dnešní době se témata obracejí do různých oblastí. Mezi ně patří v pojednání zmíněný retro styl, na druhou stranu futurismus, elegantní stylizace a naopak například erotické ladění.

Reklama, která byla dříve určena pouze na prezentaci výrobků, se tak nyní snaží stanovit aktuální trendy a poskytnout jiný úhel pohledu na styl života. Módní fotografie proto mnohdy přesahuje "módní svět" a oslovuje širší skupinu konzumentů. Snaží se tak vymanit z nálepky povrchnosti a nabídnout vizi lepšího světa.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Bibliografie

KOETZLE, Michael. *50 slavných fotografií: historie skrytá za obrazy*. Köln: Taschen, 2012, 304 s. ISBN 978-3-8365-3671-4.

STEICHEN, Edward. *A life in photography*. New York: Distributed by Crown Publishers, 1984, 1 v. (various pagings). ISBN 05-174-6805-0.

LEIBOVITZ, Annie. *A photographer's life, 1990-2005*. 1st ed. New York: Random House, c2006, 1 v. (unpaged). ISBN 978-037-5505-096.

ROSS, Josephine. *Beaton in Vogue*. New York, NY: Thames, 2012, p. cm. ISBN 978-050-0290-248. *Česká fotografie 20. století: průvodce*. Editor Vladimír Birgus, Jan Mlčoch. Praha: KANT, 2005, 163 s. ISBN 80-862-1789-2.

JOHNSON, William S, Mark RICE a Carla WILLIAMS. *Dějiny fotografie: od roku 1839 do současnosti*. Editor Therese Mulligan, David Wooters. V Praze: Slovart, 2010, 766 s. George Eastman House collection. ISBN 978-80-7391-426-4.

BAATZ, Willfried. *Fotografie*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2004, 192 s. Malá encyklopedie (Computer Press). ISBN 80-251-0210-6.

NEWTON, Edited by June. *Helmut Newton: a gun for hire*. Cologne: Benedikt Taschen Verlag, 2005. ISBN 38-228-4643-0.

PALOMO-LOVINSKI, Noël. *Nejvlivnější světoví módní návrháři: skryté souvislosti a trvalé odkazy ikon světového návrhářství*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 2011, 192 s. ISBN 978-80-204-2386-3.

TŘEŠTÍK, Tomáš. *Osobnosti současné české reklamní a módní fotografie*. Praha?: Atemi, 2002, 159 s. ISBN 80-238-8197-3.

MRÁZKOVÁ, Daniela. *Příběh fotografie: vyprávění o historii světové fotografie prostřednictvím životních a tvůrčích osudů významných osobností a mezních vývojových okamžiků*. 2. uprav. vyd. Praha: Mladá fronta, 1986, 269 s. ISBN 3-7701-1293-8.

HOLM], Edited by Michael Juul. *Richard Avedon: photographs 1946-2004 ; [on the occasion of the exhibition "Richard Avedon - Photographs 1946-2004" ; venues: August 24, 2007 - January 13, 2008, Louisiana Museum of Modern Art, Humlebaek/Denmark ; February 13 - June 08, 2008, Forma, International Centre for Photography, Milano/Italy ; June 30 - September 28, 2008, Jeu de Paume, Paris/France ; ultimo October 2008 - January 2009, Martin-Gropius-Bau, Berlin ; February 12 - May 13, 2009, FOAM, Fotografiemuseum Amsterdam, Amsterdam/The Netherlands, . Ostfildern: Hatje Cantz, 2007. ISBN 3-8296-0004-6.*

AL], Richard Harrison ... [et]. *The fashion book*. Repr. in paperback. London: Phaidon, 2001. ISBN 978-071-4841-182.

Magazín ESPRIT, 6.3.2013, číslo II. HLINOVSKÁ, Eva. článek: *Patnáct fascinujících ikon z dějin módy, Od korzetu po nylonky*

Internetové zdroje

http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0koIn%C3%AD_fotografie
<http://www.icp.org/museum/exhibitions/martin-munkacsi-think-while-you-shoot>
http://www.vogue.com/voguepedia/George_Hoyningen-Huene
<http://www.horstphorst.com>
http://www.vogue.com/voguepedia/Horst_P._Horst7
http://en.wikipedia.org/wiki/Gibson_Girl
http://m.vogue.com/voguepedia/Irving_Penn
http://m.vogue.com/voguepedia/Richard_Avedon
<http://www.peterlindbergh.com>
http://www.vogue.com/voguepedia/Mario_Testino
<http://nickknight.com>
http://en.wikipedia.org/wiki/Nick_Knight_%28photographer%29
<http://reneradka.viewbook.com>
<http://www.designmagazin.cz/umeni/37433-rene-radka-vystavuji-fotografie-svych-snu-a-stinu.html>
<http://www.vice.com/cs/read/michal-pudelka>
<http://www.michalpudelka.com>
http://www.vogue.com/voguepedia/Dolce_%26_Gabbana
<http://www.vogue.com/voguepedia/Gucci>
http://www.newyorker.com/archive/2004/09/27/040927fa_fact1?currentPage=1
<http://colonized-mind.com/2010/01/15/mert-alas-a-fashion-icon-interview-by-navo/>
<https://www.kenzo.com/en/about/>
<http://www.jeanpaulgoude.com/>
http://www.vogue.com/voguepedia/Louis_Vuitton
http://www.vogue.com/voguepedia/Tommy_Hilfiger
http://www.vogue.com/voguepedia/Craig_McDean
<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1093836883-na-plovarne/20352216041-na-plovarne-s-oliviero-toscanim>
http://cs.wikipedia.org/wiki/Oliviero_Toscani
<http://www.lightgarden.cz/magazine/clanky/zajimavosti/valka-modnich-bibli>

SEZNAM OBRÁZKŮ

- [1] JOHNSON, William S, Mark RICE a Carla WILLIAMS. Dějiny fotografie: od roku 1839 do současnosti. Editor Therese Mulligan, David Wooters. V Praze: Sloart, 2010, 766 s. George Eastman House collection. ISBN 978-80-7391-426-4., str.69
- [2] Rodinný archiv
- [3] Posmrtná fotografie. Wikipedie: Otevřená encyklopedie [online]. 2013 [cit. 2013-05-15]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Posmrtn%C3%A1_fotografie
- [4] [5] Rodinný archiv
- [6] JOHNSON, William S, Mark RICE a Carla WILLIAMS. Dějiny fotografie: od roku 1839 do současnosti. Editor Therese Mulligan, David Wooters. V Praze: Sloart, 2010, 766 s. George Eastman House collection. ISBN 978-80-7391-426-4, str.359
- [7] JOHNSON, William S, Mark RICE a Carla WILLIAMS. Dějiny fotografie: od roku 1839 do současnosti. Editor Therese Mulligan, David Wooters. V Praze: Sloart, 2010, 766 s. George Eastman House collection. ISBN 978-80-7391-426-4, str.366
- [8] MRÁZKOVÁ, Daniela. Příběh fotografie: vyprávění o historii světové fotografie prostřednictvím životních a tvůrčích osudů významných osobností a mezních vývojových okamžiků. 2. uprav. vyd. Praha: Mladá fronta, 1986, 269 s. ISBN 3-7701-1293-8, str.69
- [9] KOETZLE, Michael. 50 slavných fotografií: historie skrytá za obrazy. Köln: Taschen, 2012, 304 s. ISBN 978-3-8365-3671-4., str.111
- [10] KOETZLE, Michael. 50 slavných fotografií: historie skrytá za obrazy. Köln: Taschen, 2012, 304 s. ISBN 978-3-8365-3671-4., str.145
- [11] KOETZLE, Michael. 50 slavných fotografií: historie skrytá za obrazy. Köln: Taschen, 2012, 304 s. ISBN 978-3-8365-3671-4., str.240
- [12] AL., Richard Harrison ... [et]. The fashion book. Repr. in paperback. London: Phaidon, 2001. ISBN 978-071-4841-182, str.341
- [13] [14] Martin Munkácsi: Think While You Shoot!. International Center of Photography [online]. 2007 [cit. 2013-05-15]. Dostupné z: <http://www.icp.org/museum/exhibitions/martin-munkacsi-think-while-you-shoot>
- [15] [16] AL., Richard Harrison ... [et]. The fashion book. Repr. in paperback. London: Phaidon, 2001. ISBN 978-071-4841-182, str.42-43
- [17] MRÁZKOVÁ, Daniela. Příběh fotografie: vyprávění o historii světové fotografie prostřednictvím životních a tvůrčích osudů významných osobností a mezních vývojových okamžiků. 2. uprav. vyd. Praha: Mladá fronta, 1986, 269 s. ISBN 3-7701-1293-8, str.202
- [18] STEICHEN, Edward. A life in photography. New York: Distributed by Crown Publishers, 1984, 1 v.(various pagings). ISBN 05-174-6805-0, str.106
- [19] George Hoyningen-Huene. Artnet.com [online]. [cit. 2013-05-15]. Dostupné z: <http://www.artnet.com/artwork/423800669/119012/george-hoyningen-huene-divers.html>

- [20] Photo George Hoyningen-Huene: Models in jersey swimwear 1929. Word Press: Vintage & Contemporary Fashion Art Photography [online]. 2012 [cit. 2013-05-15]. Dostupné z: <http://pleasurephoto.wordpress.com/2012/10/16/photo-george-hoyningen-huene-models-in-jersey-swimwear-1929/>
- [21] Horst P. Horst: Official website [online]. [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: <http://www.horstphorst.com>
- [22] Gibson Girl. Wikipedia: the free encyclopedia [online]. [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Gibson_Girl
- [23] The Twelve Beauties, Vogue, May 1, 1947
- [24] HOLM], Edited by Michael Juul. Richard Avedon: photographs 1946-2004 ; [on the occasion of the exhibition "Richard Avedon - Photographs 1946-2004" ; venues: August 24, 2007 - January 13, 2008, Louisiana Museum of Modern Art, Humlebaek/Denmark ; February 13 - June 08, 2008, Forma, International Centre for Photography, Milano/Italy ; June 30 - September 28, 2008, Jeu de Paume, Paris/France ; ultimo October 2008 - January 2009, Martin-Gropius-Bau, Berlin ; February 12 - May 13, 2009, FOAM, Fotografiemuseum Amsterdam, Amsterdam/The Netherlands, . Ostfildern: Hatje Cantz, 2007. ISBN 3-8296-0004-6, str.41
- [25] Richard Avedon Exhibition. Wallpaper: Design interiors fashion art lifestyle [online]. 2008 [cit. 2013-05-16]. Dostupné z: <http://www.wallpaper.com/gallery/art/richard-avedon-exhibition/17050256>
- [26] David Bailey: Vogue Magazine Archive. Vogue.co.uk: Vogue magazine [online]. [cit. 2013-05-16]. Dostupné z: <http://www.vogue.co.uk/magazine/archive/issue/1965/September/Page/1>
- [27] KOETZLE, Michael. 50 slavných fotografií: historie skrytá za obrazy. Köln: Taschen, 2012, 304 s. ISBN 978-3-8365-3671-4., str.232 a 233
- [28] BIRGUS, Vladimír a Tomáš POSPECH. Tenkrát na Východě: Češi očima fotografů 1948-1989 = Once upon a time in the East : Czechs through the eyes of photographers, 1948-1989. Praha: Kant, c2009, 126 p. ISBN 80-743-7005-4.
- [29] Vogue US, srpen 1998
- [30] Harper's Bazaar prosinec 2006
- [31] italský Vogue, říjen 2000
- [32] V Magazine března 2012
- [33] Numero Magazine, jaro/léto 2004
- [34] Vanity Fair, květen 2009
- [35] Vogue US, prosinec 2003
- [36] René & Radka: Official website [online]. [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: <http://reneradka.viewbook.com>
- [37] [38] Michal Pudělka: Official website [online]. [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: <http://www.michalpudelka.com>
- [39] [40] Dolce & Gabbana s/s 2013. InVOGUE [online]. [cit. 2013-05-07]. Dostupné z: <http://www.invogue.cz/fashion/fashion-kampane/dolce-gabbana-ss-2013-2-216742>

[41] [42] [43] Gucci Fall 2011 Campaign: Abbey Lee Kershaw, Joan Smalls, Emily Baker & Sigrid Agren by Mert & Marcus. Fashion Gone Rogue [online]. 2011 [cit. 2013-05-09]. Dostupné z: <http://fashiongonerogue.com/gucci-fall-2011-campaign-abbey-lee-kershaw-joan-smalls-emily-baker-sigrid-agren-mert-marcus/>

[44] Jean-Paul Gaudé: Official Website [online]. [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: <http://www.jeanpaulgaude.com/>

[45] [46] Louis Vuitton s/s 2013. InVogue [online]. 2012 [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: <http://www.invogue.cz/fashion/fashion-kampane/louis-vuitton-ss-2013-217158>

[47] [48] Tommy Hilfiger FW11 campaign. Johan Pettersson: founder and owner NEW BLOOD AGENCY [online]. [cit. 2013-05-08]. Dostupné z: <http://newbloodagency.com/blogs/johan/2011/08/09/julia-hafstrom-in-tommy-hilfiger-fw11-campaign-for-the-3rd-season/>

[49] Oliviero Toscani: Interview Back to the future #06. Klat: association of ideas [online]. 2010 [cit. 2013-05-17]. Dostupné z: <http://www.klatmagazine.com/interviews/oliviero-toscani-interview-back-to-the-future-06/8124>